Бекітемін:
Мектеп директоры: **Е.Койайдаров**

«Жалын-2021» зияткерлік білім беру мектебінде 2024–2025 оқу жылына арналған жол қозғалысы қауіпсіздігі бойынша жылдық жоспар

Айы / мерзімі	Іс-шара атауы	Мақсаты	Форматы	Қамтылатын сыныптар	Жауаптылар
Қыркүйек (1 апта)	«Қауіпсіз мектеп жолы» аумақты тексеру актісі	Мектеп маңы инфрақұрылымының (жол белгілері, жаяу жүргінші өткелі, қоршаулар) қауіпсіздігін бақылау	Рейд, акт толтыру	Барлық	ДТІЖО, мектеп инспекторы, шаруа меңгерушісі
Қыркүйек (1 апта)	«Қауіпсіз маршрут» картасын жинақтау және ата-аналарға тарату	Оқушының үй–мектеп арасындағы қауіпсіз бағытын анықтау және ата-ананы хабардар ету	Маршрут картасы, сауалнама	1–6 сынып	Сынып жетекшілер,
Қыркүйек (2 апта)	«Жол ережесін білейік» бірыңғай тәрбие сағаттары	Оқушылардың жол қозғалысы ережелері туралы бастапқы білімін өзектендіру	Тәрбие сағаты	1–8 сынып	Сынып жетекшілер, ДТІЖО
Қыркүйек (3 апта)	«Жол әліппесі» айлығының ашылуы	Бастауыш буында жол қауіпсіздігі дағдыларын қалыптастыру	Интерактивті сабақ, ойын	1–4 сынып	Бастауыш сынып мұғалімдері, психолог
Қыркүйек (4 апта)	Полиция инспекторымен кездесу «Жолдағы жауапкершілік»	Жол-көлік оқиғаларының салдарын түсіндіру, құқықтық мәдениетті арттыру	Дәріс, сұхбат	5–8 сынып	Мектеп инспекторы, ДТІЖО

Қазан (1–2 апта)	«Жол белгілерін таны» тақырыптық апта	Негізгі жол белгілерін меңгерту, есте сақтау	Квест, плакат, викторина	2–7 сынып	Сынып жетекшілер пән мұғалімдері
Қазан (ай бойы)	«Жолда жүріс-тұрыс ережелері» АКТ арқылы түсіндіру	Цифрлық ресурстар арқылы қауіпсіздік мәдениетін нығайту	Видеосабақ, 3D модель, презентация	1–8 сынып	Информатик мұғалімдері ДТІЖО
Қазан (3 апта)	«Көрінетін бол!» акциясы (жолда жүру кезінде жарық қайтарғыш элементтерді насихаттау)	Кешкі уақытта оқушылардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету	Акция, буклет, ата-анамен жұмыс	1–8 сынып	сынып жетекшілер
Қазан (4 апта)	«Велосипедпен қауіпсіз жүру» түсіндіру сабағы	Велосипед, самокат, электросамокат қолдану ережелерін үйрету	Дәріс, практикалық көрсетілім	4–8 сынып	Дене шынықтыру мұғалімдері, инспектор
Қараша (1 апта)	«Қауіпсіздік – отбасынан басталады» ата-аналар жиналысындағы бөлім	Ата-ананың жол қауіпсіздігіне қатысты жауапкершілігін күшейту	Жиналыс, жадынама тарату	1–8 сынып ата-аналары	ДТІЖО, сынып жетекшілер
Қараша (2 апта)	«Кішкентай инспектор» рөлдік ойыны	Бастауыш сыныпта ережені тәжірибеде қолдануға үйрету	Рөлдік ойын	1–4 сынып	Психолог, бастауыш буын үйлестіруші
Қараша (3 апта)	«Жолдағы қатерлерді анықта» квест-сабақ	Қауіпті нүктелерді анықтау, дұрыс шешім қабылдауға үйрету	Квест, картамен жұмыс	5–8 сынып	Сынып жетекшілер, инспектор

Желтоксан (1–2 апта)	«Қыс мезгіліндегі жол қауіпсіздігі» түсіндіру жұмысы	Қар, мұз кезіндегі жүріс-тұрыс ережелерін меңгерту	Тәрбие сағаты, бейнероликк	1–8 сынып	Сынып жетекшілер, инспектор
Желтоксан (2–3 апта)	«Жаяу жүргіншінің құқықтары мен міндеттері»	Құқықтық мәдениетті арттыру	Дәріс, пікірталас	7–8 сынып	Құқық негіздері пәні мұғалімі
Желтоксан (ай бойы)	«Жол белгілері» сурет байқауы	Оқушылардың шығармашылығын жол қауіпсіздігімен байланыстыру	Сурет конкурсы, көрме	1–6 сынып	Бейнелеу мұғалімі, ДТІЖО
Қаңтар (1 апта)	Жыл ортасындағы мониторинг: «Жол ережесін білу деңгейі» сауалнамасы	Оқушылардың жол ережесін білу деңгейін анықтау (салыстырмалы талдау)	Онлайн/қағаз сауалнама	2–8 сынып	Психолог, ДТІЖО
Қаңтар (2 апта)	«Қауіпсіз маршрутты білемін» ойыны	Оқушының үй–мектеп маршрутын бекіту	Карта, жағдаяттық тапсырмалар	1–6 сынып	Сынып жетекшілер
Қаңтар (3–4 апта)	«Жолдағы төтенше жағдай кезіндегі әрекет»	Төтенше жағдайдағы (ЖКО, жарақат) дұрыс әрекет ету дағдыларын қалыптастыру	Тренинг, нұсқаулық	5–8 сынып	Медбике, инспектор
Ақпан (1–2 апта)	«Жолдағы қауіп – өмірге қауіп» профилактикалық дәріс	Қауіпті мінез-құлықтың салдарын түсіндіру	Дәріс, бейнематериал	6–8 сынып	Мектеп инспекторы
Ақпан (ай бойы)	«Қауіпсіздік бұрышы» мен стендтерді жаңарту	Ақпаратты жаңарту, көрнекілікті байыту	Стенд, бұрыш жаңарту	Барлық	ДТІЖО, еңбек жетекшісі

Мамыр (2 апта)	«Жол ережесін білу деңгейі» корытынды тесті	Жыл басымен салыстырмалы талдау жасап, тиімділігін анықтау	Тест, мониторин г	2–9 сынып	ДТІЖО, пән мұғалімдері
Мамыр (3 апта)	Жылдық аналитикалық есеп дайындау	Атқарылған жұмысты талдау, келесі жылға ұсыныстар әзірлеу	Есеп, талдау	Барлық	ДТІЖО, инспектор, психолог
Мамыр (ай соңында)	Үздік сынып/белсенді оқушыларды марапаттау	Қауіпсіздік мәдениетін нығайту, мотивация арттыру	Марапатта у рәсімі	1–9 сынып	ДТІЖО, мектеп әкімшілігі

ДТІЖО: Г.Хидирова

Учебно-интеллектуальная школа «Жалын-2021»

Проверила
Зам. дир. по ВР
Хидирова Г.Б.

Классный час по ПДД

ЛИЧНАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ ШКОЛЬНИКА

Кл. рук.: Маханова К.Л.

Класс: 1 «Б»

2024-2025 учебный год

Классный час по ПДД во 1 б классе

на тему: Основные правила поведения учащихся на улицах и дорогах.

Сентябрь

Тема №1: Улица полна неожиданностей.

Цели: формировать навыки выполнения основных правил поведения учащихся на улице, дороге, с целью предупреждения детского транспортноготравматизма.
Оборудование: плакаты

Игра «Кто лучше знает правила движения».

Учитель объясняет детям, что, кто быстрее и правильно ответит на вопросы, тот лучше знает правила движения. За каждый правильный ответ – кружок, вырезанный из плотной бумаги. Победит тот, кто получит больше кружков. Будьте внимательны!
- Где должны ходить пешеходы? (по тротуару)
- А где ездят машины? (по проезжей части дороги)
- Как обозначается пешеходный переход?
- На какой свет светофора можно переходить улицу? (на зелёный)
- А если загорелся красный?
- Что нам говорит жёлтый цвет? (внимание, приготовься)
- Правильно, а сейчас перейдём улицу.
Учащиеся делятся на две группы. Подключается светофор.
Одна группа переходит с одной стороны улицу у перекрёстка, другая – с другой. Переходят по сигналам светофора.
Учитель делает замечания тем, кто нарушил правила перехода. Затем он подсчитывает количество кружков и награждает лучшего знатока правил.
Светофор отключается.
- Ребята, а светофор не работает. Кто нам поможет теперь перейти улицу? (регулировщик)
Учитель предлагает школьникам понаблюдать за жестами регулировщика.
А теперь мы выберем наиболее безопасные места для движения пешеходов в нашем Автограде.
Учитель оценивает предлагаемые маршруты, акцентируя внимание на основных причинах детского транспортного травматизма.
Основные причины несчастий – переход дороги или улицы в неустановленном месте, внезапное появление перед близко идущим транспортом, неосмотрительность на проезжей части, неосторожная езда на велосипедах вблизи дороги.
Работники ГИБДД в беседах с детьми, которые пострадали в дорожно-транспортных происшествиях, выяснили, что их большинство знает правила безопасности на дороге. Так почему же этим ребятам пришлось вначале попасть в

Тема №2: Пешеходные переходы.

Цель: углубление знаний учащимися правил перехода улиц и дорог и правил поведения на улице.
Оборудование: плакаты, таблицы

-На дорогах часто встречаются перекрёстки. Что это такое?
Перекрёсток - место, где пересекаются две или несколько улиц. К перекрёстку машины подъезжают со всех сторон и разъезжаются тоже во всех направлениях. Здесь переходят улицу пешеходы.
Перекрёсток - самое опасное место. Пешеход должен быть особенно внимательным при переходе на перекрёстке, переходить только по пешеходным переходам.
-Что делать, если переход нерегулируемый? Как переходить дорогу?
Запомните:
-прежде, чем переходить дорогу, нужно убедиться в полной безопасности
-переходить улицу следует в границах полосы, соединяющей конец одного тротуара с началом другого
-нужно быть внимательным к окружающим, взаимно вежливым
Работа в индивидуальных листах.
-Найдите переход. Какой он: регулируемый или нерегулируемый?
-Как определили?
-Как переходить такую дорогу?
-Какие правила перехода дороги знаете?
Выполнение правил движения пешеходов – это элемент культуры поведения человека. Учитель рассказывает, что некоторые учащиеся думают, будто на улице никто не обращает на них внимания, никто не замечает их, и поэтому можно вести себя как хочется – прыгать, бегать, шуметь, останавливаться группами на тротуарах. Это далеко не так, на улице следует вести себя так же, как и в других общественных местах.

Правила поведения на улице складывались в результате большого опыта в жизни общества. Эти правила должны выполнять все учащиеся:

по улице надо ходить подтянуто, умеренным шагом и только по тротуару или пешеходному переходу, придерживаясь правой стороны, чтобы не мешать другим;

нельзя ходить в ряд по нескольку, более двух человек, или большой группой – это мешает другим;

при встрече с товарищем нельзя останавливаться для разговора на середине тротуара, надо отойти в сторону;

бросать бумажки, кожуру от фруктов и т.п. запрещается. Для этого есть урны и мусорные ящики, кроме того, прохожие могут наступить на кожуру от фруктов, поскользнуться и упасть;

с наступлением первых заморозков нельзя кататься натротуарах, превращать их в каток: пешеходы могут поскользнуться и упасть;

в узких местах на тротуаре надо уступить дорогу взрослым;

надо всегда быть внимательным к старшим , помогать им;

нельзя толкаться, из-за этого другие могут сойти на проезжую часть улицы и подвергнуть свою жизнь опасности;

если вы случайно толкнете кого-нибудь или наступите кому-нибудь на ногу необходимо вежливо извиниться;

к людям, которые мешают пройти, обращайтесь со словами: «пропустите, пожалуйста»;

если видите, что ваш товарищ или кто-либо из младших собирается нарушить правила движения, остановите их;

без разрешения дорожных органов и органов милиции нельзя проводить на дороге никаких массовых мероприятий;

прогон скота через дорогу разрешается только в специально установленных местах;

на территории дороги (в полосе отвода) запрещается пасти скот;

нельзя разводить огонь на территории дороги (в полосе отвода) и ближе 100 м от деревянных мостов;

если вы увидите на дороге или искусственных сооружениях (мостах, туннелях и т.п.) неисправности, угрожающие безопасности движения, немедленно сообщите об этом дорожным органам и органам милиции.

Надо беречь зеленые насаждения вдоль дороги, снегозащитные устройства, дорожные знаки и указатели.

Итог:
-Почему нельзя ходить по проезжей части улицы?
-Что нужно делать, если при переходе через дорогу упала сумка, игрушка или развязался шнурок на ботинке?

Тема №3: Регулировщик перекрестки.

Цель: углубление знаний учащимися правил перехода улиц и дорог.
Оборудование: плакаты, таблицы

-Кто и что помогают нам: регулируют движение на дорогах?
На посту в любое время
Дежурит ловкий постовой.
Он управляет сразу всеми,
Кто перед ним на мостовой!
В снег и дождь, в грозу и бурю
Он на улице дежурит.
Не волнуется народ -
Через улицу идёт.
Все машины одному
Подчиняются ему.
Дружно встали в три ряда
И не едут никуда.
Никто на свете так не может:
Одним движением руки
Остановить поток прохожих
И пропустить грузовики.
-Кто такой регулировщик?
Регулировщик регулирует движение: указывает, кому стоять, а кому ехать. В руках у него специальная палочка красного цвета - жезл, который в темноте светится. Регулировщик ведёт разговор сразу со всеми машинами и со всеми пешеходами. И, чтобы принимать участие в разговоре, надо знать язык регулировщика. Сигналами регулировщика служат положения его корпуса и жесты руками, в том числе и жезлом.
Красный - регулировщик стоит лицом (спиной)
Жёлтый - боком, жезл вверх
Зелёный - боком, руки в стороны.
Игра "Регулировщик".
Нарисуем сигналы регулировщика.
-Если есть и светофор, и регулировщик, кого надо слушать? (регулировщика, он главнее)

Тема №5: Где можно и где нельзя играть

Цель: уточнить и закрепить знания о значении соблюдения ежедневного маршрута
Оборудование: плакаты, таблицы

- В городе много пешеходов и транспорта. Пешеходы хозяйничают на тротуарах, а транспорт на дороге. Если те и другие соблюдают правила дорожного движения, то они не мешают друг другу.
- Давайте поиграем с вами в такую ***игру: «Будь внимателен на дороге».***

А теперь я всё проверю
И игру для вас затею.
Вам задам сейчас вопросы –
Отвечать на них не просто.
Мне позвольте на разминке
Вам загадки загадать.
Вы должны, ребята, прочно
Правила движенья знать,
Дружно все мне отвечать
Или, затаясь, молчать.

- Если вы поступаете согласно правилам дорожного движения, то дружно отвечаете: «Это я, это я, это все мои друзья!», а если какое-либо из правил не соответствует норме, тогда молчите, значит, оно попало к нам в игру ошибочно, случайно.

- Кто из вас, идя домой,
Держит путь по мостовой?
(Учащиеся молчат).
Кто из вас идёт вперёд
Только там, где переход?
(Это я, это я, это все мои друзья!)
Кто бежит вперёд так

Итог урока

Дополнительные вопросы

Тема №6: Итоговое занятие

Месяц: Май

Цель урока: повторить знания по ПДД, полученные в течение учебного года и напомнить детям во время приближающихся летних каникул о строгом соблюдении ПДД.

Вопросы для закрепления знаний.

Учитель задает детям вопросы о правилах поведения на дорогах, выслушивает и дополняет их ответы.

1. В каком месте можно переходить проезжую часть дороги?
Переходить проезжую часть лучше всего там, где имеется светофор. Если его нет, то переходить надо по подземному или надземному пешеходному переходу (если они есть) либо по пешеходному переходу «зебра». В случае, если нет ни светофора, ни пешеходного перехода, то переходить надо в том месте, где отсутствуют ограждения, а дорога хорошо просматривается в обе стороны.

2. Как правильно переходить проезжую часть?
Необходимо остановиться перед проезжей частью, посмотреть налево, затем – направо и если транспортных средств поблизости нет, можно начать переход. Дойдя до середины дороги, снова посмотреть направо и продолжить движение при отсутствии приближающегося транспорта.
Идти шагом, не бежать.
Если кто-то вас окликнул, нельзя оборачиваться и останавливаться на проезжей части. Сначала нужно закончить переход дороги.

3. Как правильно переходить проезжую часть группе детей?
При переходе проезжей части группой детей необходимо всем остановиться, осмотреться и при отсутствии приближающегося транспорта начать переход. Надо прекратить разговоры, сосредоточиться, смотреть не на друзей, а на дорогу.

4. Как правильно переходить проезжую часть в сопровождении взрослых?
Нужно крепко держать взрослого за руку, не отвлекать его разговором и не отвлекаться самому. Быть внимательным и осторожным.

5. Где и как правильно могут ходить пешеходы?
Пешеходы должны ходить по тротуарам или пешеходным дорожкам. Ходить надо по правой стороне, чтобы не мешать движению других пешеходов.
Если тротуара или пешеходной дорожки нет, то ходить надо по обочине, а при её отсутствии – по краю проезжей части. При этом двигаться надо по левой стороне дороги, навстречу приближающемуся транспорту.

6. Где можно играть?
Играть в подвижные игры, кататься на детских велосипедах, самокатах, коньках,

санках можно только во дворах, на детских и спортивных площадках, стадионах. Нельзя играть на тротуарах – это мешает движению пешеходов.

Дополнительные вопросы.

Почему нужно всегда соблюдать ПДД?
Как вы поступаете, когда нужно перейти улицу?
Какие дорожные знаки помогают пешеходу?
Для чего служит дорога?
Какие улицы называются улицами с односторонним движением?
Для чего предназначен тротуар?
Для чего служит проезжая часть?

2-сынып

№ р/с	Айлар	Тақырыптың атауы	Сағат саны
1.	қыркүйек	Білім алушылардың көшеде және жолдарда жүрудің негізгі ережелері	1
2.	қазан	Реттелмейтін жол қиылыстары.	1
3.	желтоқсан	Реттеуші және оның белгілері.	1
4	наурыз	Трамвайда және көліктің басқа да түрлерінде сапарға шығу.	1
5.	сәуір	Мектепке жол (Сенің күнделікті бағытын.)	1
6.	мамыр	Қорытынды сабақ.	1
	Барлығы:		6

«Жалын-2021»зияткерлік білім беру мектебі

Тексерілді ДТІЖО:

Хидирова Г.Б _____

Жолда жүру ережелері

Тақырыбы: «Білім алушылардың көшеде және жолдарда жүруінің негізгі ережелері»

Сынып :2Ә

Сынып жетекші:Керимбаева А

Күні :13.09.2024ж

2024-2025оқу жылы

Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Керимбаева А
Күні:	**13.09.2024ж**
Сынып: 2	Қатысушылар саны: Қатыспағандар саны:
Тәрбие тақырыбы	Білім алушылардың көшеде және жолдарда жүруді́н негізгі ережелері
максаты	Оқушылардың жолда жүру ережесі туралы білімдерін толықтыру, іс-жүзінде асыра білуге үйрету. Жолда жүру ережелерін ойда сақтай білуге үйрету. Тәртіптілікке,сақ болуға,көшеде өздерін дұрыс ұсатап жүруге тәрбиелеу.

Сабақтың барысы:

Сабақтың кезеңі/ уакыт	Педагогтың әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Сабақтың жүру барысы: 1. Ұйымдастыру кезеңі: 1. Оқушыларды топқа бөлу. 2. Сұрақ- жауап 1 топқа: Жол ережесі дегеніміз не? 2 топқа: Жол ережесін не үшін білуіміз керек? 3 топқа: Жол ережесін қалай сақтаймыз? *Мұғалім: — Ал енді «Жолда жүру ережесін білеміз бе?»* *1. Ала таяқ ұстаған,* *Жол тәртібін нұсқаған.* *Өміріңді күзеткен,* *Ысқырықпен түзеткен.* *2. Көше бойлап аяңдайды,* *Адам тасып аялайды.* *3. Көліктің қаншасын үстінен өткізген,* *Іргеден басталып, алысқа жеткізген* *4. Жоқ өзінде бас та, ауызда да, құлақ та,* *Бақырайған үш көзі бар бірақ та.* *5. Арқаным бар тым ұзын,* *Ала-алмайсың бір үзім.* *Табыңдаршы, балалар,* *Бұл жұмбақтың шешуін.* *6. Өзі сөйлей білмейді,* *Бірақ «Тоқта, жүр!» дейді.* *Сұрақ: — Бағдаршам деген не?* *— Ол қандай қызмет атқарады?* *Сұрақ: — Балалар, сендер көшеде жүру ережесін білесіңдер ме ?* *— Жиек жол деген не?* *— Жаяу адамға қай жермен жүруге болмайды?*	*(Бағдаршам көздеріне сәйкес қызыл, сары, жасыл дөңгелекшелер арқылы болу)* *Жұмбақтарды шешеді* *(Жол полициясы)* *(Автобус) .* *(Жол)* *(Бағдаршам)* *Адамдар жаяу жүретін көше жиегіндегі тар жол*	«Ауызша мадақтау» әдісі: Жарайсы н! Керемет! Жақсы!	Презентация

Сабақтың ортасы	*Хормен: Қызыл көзін ашқанда,* *Сынық сүйем баспа алға!* *Сары көзін ашқанда,* *Қарап қалма аспанға!* *Жасыл көзін ашқанда,* *Өте бергін, жасқанба!* *Қызыл –* *Сары –* *Жасыл –* *Сұрақ-жауап:* *1. Жолаушылар дегеніміз кімдер?* *2. Бағдаршам дегеніміз не?* *3. Велосипедпен неше жастан бастап жолмен жүруге болады?* *4. Көшеде бағдаршам болмаса не істеу керек?* *5. Қандай көліктің түрлеріне бағдаршамның қызыл жарығына жүруге рұқсат етеді?* *6. Жолаушы таситын қоғамдық көліктерді қай жерден күтеді?* *7. Жақындап қалған көліктің алдынан жүгіру неліктен қауіпті?* *8. Полиция, жедел жәрдем, өрт сөндірушілер көліктері өтіп кеткенше күтіп тұру міндетті ме?* *9. Жолда қай жерден өту керек?* *6. Көшеде жүру тәртібіне байланысты бейнеролик көрсету* *Қай көше, қай қалаға барсаңыз да,* *Қай ақыл өлшеміне салсаңыз да,* *Жол жүру ережесі — заңды тәртіп* *Ол ортақ үлкен, кіші, баршамызға* *Жол заңы дұрыс жүріп, абай болуды талап етеді. Жол тәртібін бұзба, ол қатер тудырады. Жолдың қалыпты қозғалысы көбінесе балалардың жол бойында қалай болса солай жүріп, доп қуалайтыны, шаңғы тебетіні, жүріп бара жатқан машинаға жабысатыны, қалтарыстан жолға шығып келетін салдарынан бұзылады.* *Міне, балалар, біз сендермен жолда қалай жүру керек екенін білеміз.* *Жол ережесін әрқашан есте сақтау керек.*	*Көлік жүретін көшенің ортасымен жүруге рұқсат етілмейді* *– Тоқта!* *– Сақтан!* *– Жол ашық!* *Кез — келген көлік түрін пайдаланатын адамдар.* *Өз көзіне сену керек, жол ортасына жеткенше, әуелі сол жаққа қараб ортасынан асқан соң, оң жаққа мойныңды бұр* *Жедел жәрдем, полиция, өрт сөндіру машинасы.* *Жүргізуші көлікті тоқтата алмай, адам өміріне қауіп төнеді.*	«Ауызша мадактау» әдісі: Жарайсын! Керемет! Жақсы!	

	Жол ережесін жақсы білсек өзімізді жол апатынан сақтаймыз. *Ал енді осы ережелерді әрқашан орындап, аман болайық!*	*Иә, міндетті. Үлгілі, тәртіпті оқушы көшеде, жолда жүру ережесін, заңын бұзбайды*		
Сабактын ортасы	«Орнын тап» ойынын ойнаймыз. Әр топтан өздерінің шартты белгілерімен бағдаршамдағы орнын табады және топтарын корғайды. Қызыл топ Сары топ Жасыл топ Мұғалім: -Бағдаршамнан баска жолда кім тұрады? Реттеуші инспектор кызметкері ала таяғымен тұрады. Келесі сайысымыздын бөлімі «Реттеуші инспектор қызметкерінің сауалы» .Өздерін калап алған ұпай бойынша сұрактарға жауап бересіндер. 1 . Мына белгі нені білдіреді? (Абайла,балалар!) 2. Мына белгі нені білдіреді? (козғалыска тиым салынады) 3.Сымға асылып,жүр асығып. (троллейбус)	Шартты белгілерді табады	«Ауызша мадактау» әдісі: Жарайсын! Керемет! Жаксы!	Интербелсенді такта/ компьютер
Сабактын соны	«Шығармашылық жұмыс.» Жол ережесіне байланысты тірек сөздермен өлең құрастыру ---------- балалар ---------- тротуар ---------- ұмытпа ---------- сакта! Қорытынды Қай көше,калаға барсаңыз да, Қай ақыл өлшеміне салсаңыз да. Жол жүру ережесі Заңды тәртіп, Ол ортак! Үлкен-кіші баршамызға.	Өлең шумактарын құрастырады	«Ауызша мадактау» әдісі: Жарайсын! Керемет! Жаксы!	презентация

Жаяу жүргінші

Велосипед жолы

Жүруге болмайды

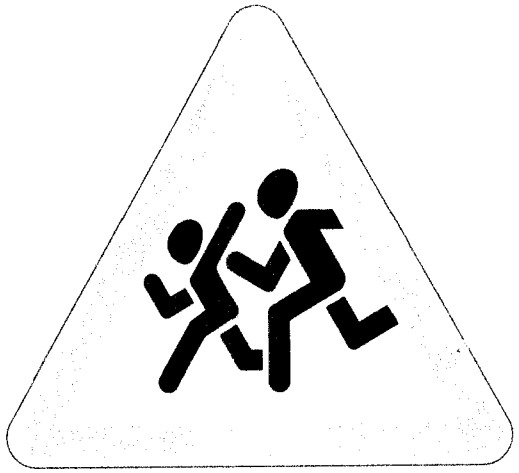

Балалар

«Жалын-2021»зияткерлік білім беру мектебі

Тексерілді ДТІЖО:

Хидирова Г.Б _____

Жолда жүру ережелері

Тақырыбы:

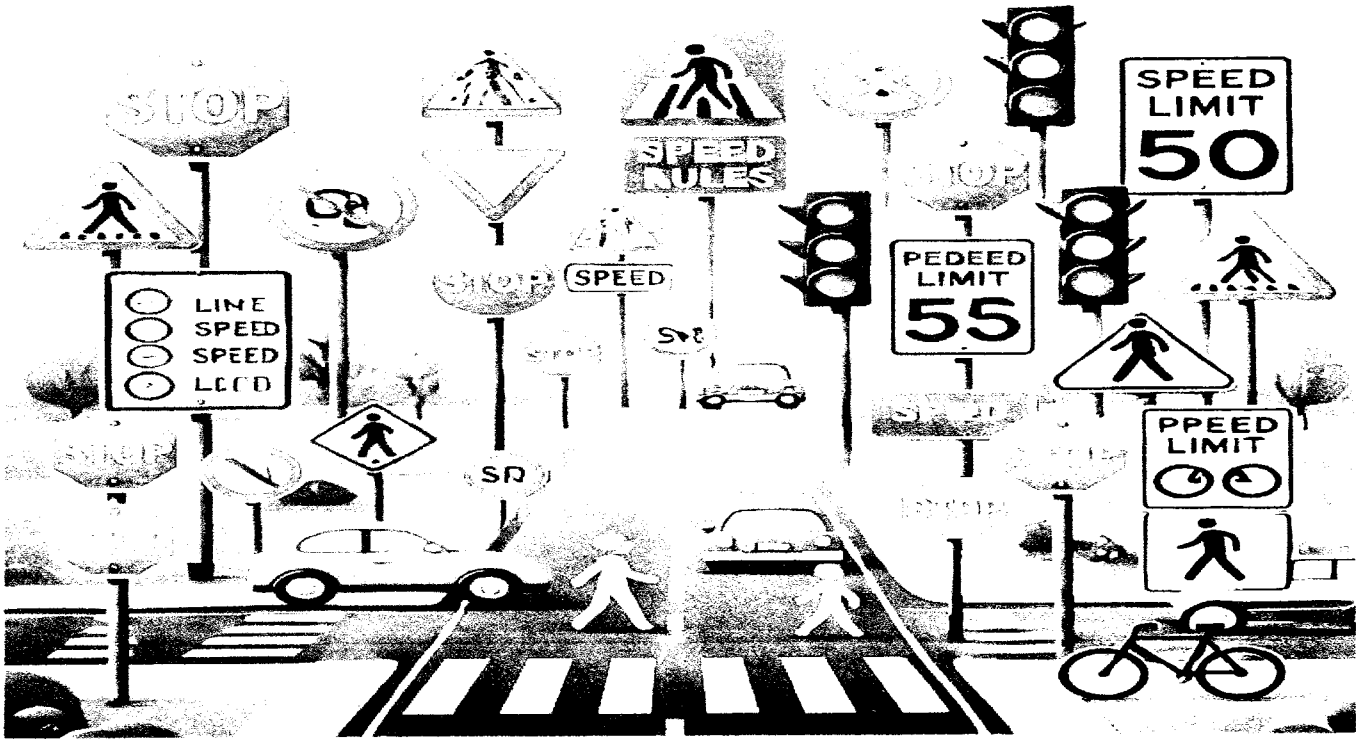

Сынып :2Ә

Сынып жетекші:Керимбаева А

Күні :18.10.2024ж

2024-2025оқу жылы

дагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Керимбаева А	
Күні:	18.10.2024ж	
Сынып: 2 Ә	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Тәрбие тақырыбы	Реттелмейтін жол қиылыстары.	
мақсаты	Оқушыларға **реттелмейтін жол қиылысы** дегеннің не екенін түсіндіру. Жаяу жүргінші немесе көлік қатысушысы ретінде мұндай қиылыстан қалай өту керектігін меңгерту. Қауіпсіздік ережелерін сақтау маңыздылығын қалыптастыру:	

Сабақтың барысы:

Сабақтың кезені/ уақыт	Педагогтың әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	1. Ұйымдастыру кезеңі Оқушыларды түгендеу, дайындық деңгейін анықтау. «Жолда жүру кезінде сен не істер едің?» деген сұрақ арқылы бастау: "Егер жол қиылысына келсең, онда…" сияқты.	Оқушыларға түсіндіріледі.	«Бас бармақ» әдісі	презентация
Сабақтың ортасы	2. Жаңа материалды түсіндіру **Реттелмейтін жол қиылысы** дегеніміз: бағдаршамы, реттеушісі немесе трафикті басқаратын арнайы сигнал-құрылғысы жоқ жол қиылысы. Мұндай қиылыста көлік құралдарының қозғалысы және жаяу жүргіншілердің қозғалысы белгіленген немесе реттелген сигналдары жоқ болғандықтан, әр қатысушы өзіне жауапты. Реттелмейтін жол қиылыстарында жаяу жүргінші үшін мынадай ережелер бар: Жаяу жүргінші алдымен жолдан өтер алдында көлік қозғалысын, олардың жылдамдығын, бағытын бағалап, қауіпсіз екенін көріп барып ғана жолға шығады. Егер жолда жаяу жүргіншілер өтпесі болмаса, көлік жүретін бөлікті мінсіз емес жағдайда ғана, жақсы көрінетін жерден тік бұрыш жасап кесіп өтуге болады. Шағын ауылда немесе тұрғын аудандағы жол қиылысы, онда бағдаршам жоқ, тек	Сұрақтарға жауап береді	«Бас бармақ» әдісі	Интербелсенді тақта/ компьютер

	жол белгілері немесе бояулары бар болса — бұл реттелмейтін қиылыс. Топтық жұмыс Сынып оқушыларына суреттер арқылы түрлі жол қиылыстары ұсынылады: реттелетін (бағдаршам бар), реттелмейтін (бағдаршам, реттеуші жоқ). Оқушылардан сұрау: Қайсысы реттелмейтін? Оны қалай дұрыс өтеді? Топтарға бөлу арқылы: әр топқа макет немесе сурет беріледі, олар сипаттайды және «Мен жаяу жүргінші болсам, бұл жерден қалай өтер едім?» деп ойластырады.	реттелетін (бағдаршам бар), реттелмейтін (бағдаршам, реттеуші жоқ) табады.	«Бас бармақ» әдісі	
Сабақтың соңы	**Сабақты қортындылау пысықтау .** Реттелмейтін жол қиылысы деген не? Мұндай қиылыста жаяу жүргінші не істеуі керек?	Сұрақтарға жауап береді	«Бас бармақ» әдісі	Презентация Презентация
	Кері байланыс «Бағдаршам» әдісі	Оқушылар кері байланыс жасайды		

ӨТУ ҮШІН БАСЫҢЫЗ
ДЛЯ ПЕРЕХОДА
НАЖМИТЕ
PRESS TO GO

ыбы. Реттеуші және белгілері	Мұғалімнің есімі:Керимбаева А СЫНЫП: 2Ә

үні: 13.12.2024ж		Қатыспағандар:

Сабақ мақсаттары	Оқушыларға көше қатынасы ережелерін меңгерту; Жолда жүру ережесін есте сақтау арқылы білгендерін пайдалана білуді тұрақты дағдыға айналдыру;Оқушыларды жол ережелерін бұлжытпай орындауға, сақтыққа тәрбиелеу.
Бағалау критерийі	Жеке, топтық тапсырмаларды орындай алады. Сабақ барысында тыңдаушының назарын өзіне аудара алады.
Ресурстар	Бағдаршам, жол белгілері, плакатқа жазылған ескерту сөздер, макеттер.
Әдіс-тәсілдер	Сұрақ-жауап, әңгімелеу, түсіндіру, ойын, көрнекілік. Рефлексия.

Сабақ барысы

Жоспарланған уақыт	**Сабақ барысы**	**Ресурстар**
Басталуы 3минут	Ұйымдастыру кезеңі: 1)Оқушылармен сәлемдесу. 2)Оқушыларды түгелдеу. 3)Оқушылардың сабаққа дайындығын тексеру. 4) Сабақтың тақырыбы, оқу мақсаты және бағалау критерийлерімен таныстыру. «Комплимент» әдісі арқылы жағымды ахуал туғызу Бір-біріне есімдерінің бас әріптерінен басталатын комплименттер айтады. Топка парта бойынша бөлу: I топ **«Бағдаршам»** II топ **«Жүргізуші»** III топ **«Аялдама»** Мұғалім: Балалар, бағдаршамды кім ойлап тапқанын білесіндер ме? Ал ендеше тыңдап көрелік. Оқушы: Алғашқы бағдаршам теміржол бойында пайда болды. Оны ойлап тапқан адамның есімі тарихта сақталмаған. Оны көше қиылысына ыңғайлап, қайта жасаған ағылшын инженер - механигі Д. Найт болатын. Ол 1868 жылы Лондондағы парламент үйінің алдына бағдаршам орнатты.	Суреттер, слайд Бағалау
Ортасы 20 минут	**1-тапсырма.** Жұмбақ 1 - жұмбақ: Арканым бар тым ұзын, Ала алмайсың бір үзім. Ақылға салып ойланып, Тапшы мұны пысығым. (жол) 2 - жұмбақ: Бір тұлпар, су ішпейді, жем жемейді,	**Қалыптастырушы бағалау:** Өз ойын дұрыс мағынада білдіріп, талқылауға белсенділікпен қатысқан оқушыға «Жарайсың!» деген мадақтау сөзімен ынталандыру.

	Ескеріп ешбір адам емдемейді. Жүк емес жануарға жүз адам да, Шылбырын сымға байлап тез жөндейді. (трамвай) 3 - жұмбақ: Бұйырмапты бас та, ауыз да, құлакта, Бакырайған үш көзі бар бірақ та. (бағдаршам) **2-тапсырма.** Викториналық сұрактар. 1 - сұрақ. Жолаушылар дегеніміз кімдер? Жауап: Кез - келген көлік түрін пайдаланатын адамдар. 2 - сұрақ. Бағдаршам дегеніміз не? Жауап: Бағдаршам автомат жүйесіне косылған үш көзді аспап. Жол коғалысын реттейді. 3 - сұрақ. Велосипедпен неше жастан бастап жолмен жүруге болады? Жауап: жол бойына 14 жаска толған балаларға ғана рұксат. 4 - сұрақ. Жиекжол жок жерде калай жүру керек? Жауап: Ауылдық жерлерде жиекжол болмауы мүмкін, ондай жағдайда жолдың бір шетімен келе жаткан көлікке карама - карсы бағытта жүрген жөн.	
Аяқталуы 10 минут	3-тапсырма. «Бағдаршам ойыны» Ойын жүргізушісі алдын ала дайындаған үш түсті көрсетіп, оқушылардың каншалықты жинакы екенін байкайды. Ойын шарты: 1) Бағдаршамның жасыл көзін көрсеткенде балалар жүрген сияқты бір орында аяктарын қозғалыска келтіреді. 2) Сары көзін көрсеткенде ду кол шапалактайды. 3) Қызыл көзін көрсеткенде бір орында козғалмай тұрып калады. Мұғалім: Қызыл көзін ашканда, Сынык сүйем баспа алға. Сары көзін ашканда. Карап калма аспанға Жасыл көзін ашканда,	**Қалыптастыруш ы бағалау:** Өз ойын дұрыс мағынада білдіріп, талқылауға белсенділік пен катыскан топты баска топ оқушылары бағалайды.

	Өте бергін, жасканба!	
...ктың соны ...ин	Рефлекция « Аякталмаған сөйлем» әдісі Сабақ соңында оқушылар өз ойларын стикерлерге жазады: - Мен бүгін .....білдім - Маған .... қызықты болды - Маған....киын болды 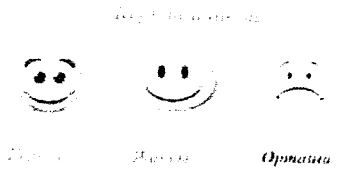 	**«Аякталмаған сөйлем» әдісі.** Мұғалім сабақты корытындылау максатында оқушылардың сабакка деген көзкарасын, рефлексиясын тындайды.

(сабақтың тақырыбы)

Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Керимбаева А	
Күні:	**14.03.2025ж**	
Сынып: 2 Ә	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Тәрбие тақырыбы	Трамвайда және көліктің басқа да түрлерінде сапарға шы	
мақсаты	Оқушыларды трамвайда және басқа көлік түрінде жүру ережесімен таныстыру, оқушылардың жол қауіпсіздігін есте сақтауға, дұрыс жүруге сұрақтар қою, жұмбақ, өлең айту арқылы ойларын дамыту, жол ережесін білуге, сақтауға, тәртіптілікке, тазалыққа тәрбиелеу.	

Сабақтың барысы:

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтың әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Жол заңы дұрыс жүріп, абай болуды талап етеді. Жол тәртібін бұзба, қатер тұрғызады. Жолдың қалыпты қозғалысы көбіне балалардың жол бойында қалай болса солай жүріп, доп қуалайтыны, шаңғы тебетіні, жүріп бара жатқан машинаға жабысатыны, қалтарыстан жолға шығып келетін салдарынан бұзылады. Жол тәртібін бұзғандықтан кейбіреулері машина дөңгелегіне ілініп қаза тауып, кейбіреулері жарақат алады, ал кейбіреулері өмірлік мүгедек болыа қалады. Бағдаршам –өмірімізді жазымнан сақтандырып көмекшімізү оның сырын біліп, тілін алу баршамызға керек. Оны дұрыс білу үшін мен сендерге жол белгілері туралы ертегі айтып берейін. Ерте, ерте, ертеде, ешкі жүні келтеде сиқырлы түстер деген жанұяда үш	Тыйым салу белгісі форма киген, қолын жолақпен көмкерілген, сары түске боялған дөңгелек қалқан. Қызылмен боялған, шенберім аумақты, Тыйымшыл белгімін, қаталмын салмақты, Мен тұрған жерлерде жақын жоқ жүруге, Қауіп бар, бағдарла көз салып жан-жаққа. Міндеттеу белгісі қолындағы көк түсті дөңгелек қалқанды алға тосып. Белгімін көрсетер жылдамдық, бағытты, Міндетті бұрылыс, әйтпесе, қауіпті Барлығын анықтап тұрамын жолында, Абай бол, шартымды міндетті орында! Нұсқау,көрсеткіш белгісі қолында көк түсті төртбұрыш қалқан. Баратын жерінің бағытын, тұрағын Үн-түнсіз жөн айтып жол нұсқап тұрамын. Күндіз де, түнде де от болып жанады,		

	түстер деген жанұяда үш ағайынды түс өмір сүріпті. Олар ылғи кім күшті деп бір-бірімен айтысады екен. Қызыл түс айтады: «Мен күштімін, от сияқты қызылмын. Отсыз адам өмір сүре алмайды», - дейді екен. Сары түс айтады: «Мен күштімін – күн сияқты сарымын. Сенен мен күштімін», - депті. Жасыл түс айтады: «Мен күштімін – шырша сияқты жасылмын», - депті. Үшеуі шешімге келмеген соң сол кезде бағдаршам патша болыпты. Содан ақыл сұрап барады. Сонда бағдаршам патша айтыпты: «Үшеулерің де күштісіңдер, ешкім де жаман емес. Менің уәзірлерім боласыңдар. Менімен бірге патшалық етесіңдер» - депті. Содан бері жүздеген жыл өтті. Бағдаршам машина, адам жолдан өткенде, жүргенде бағдаршам мен уәзіріне бағынады. Енді біз өз уәзірлермен патшалық еткенде қандай жұмыс атқаратынымен танысайық. Қызыл түс – тоқта. Сары түс – дайындал. Жасыл түс – жүр дегенді білдіреді екен. (Жол белгілері атрибуттарын киген балалар шығады). Бағдаршам атрибутын киген оқушы: Тұрамын көшенің қиылысын тұрактап, Қашпаймын мүдіріп ешкандай сұрактан. Белгісі	Көк түске боялған, төртбұрыш шырағым. Қай көше, қалаға барсаңыз да, Қай ақыл өлшеміне салсаңыз да. Жолда жүру ережесі заңды тәртіп, Ол ортақ үлкен, кіші, баршамызға. **Көше ережелері туралы тыңдау.** **1.** Көшеде жүру тәртібін орындамау транспорттың жүріп-тұруына кедергі келтіреді, жұмысшылар жұмыска, оқушылар сабакка, баска да баратын жерлеріне дер кезінде жетпеуі мүмкін. **2.** Көшеден өту үшін арнайы белгіленген жермен жүрген дұрыс. Егер бар болса, жер асты жолын пайдаланған жөн. **3.** Мектепке келе жатқанда өзіне қауіпсіз болатын жолды таңдай біл. Өткел тар болса, карсы кездескен үлкен кісіге жол бер. **4.** Тротуармен келе жатып қакпадан көрінген машинаны байқасаң өткізіп жібер. Көшеде токтап тұрған машинаның касынан абайлап өт, машина есігін ашып калуы мүмкін. Отырған оқушыларымызға жолда жүру ережесіне катысты жұмбактарды жасырамыз. Көліктің каншасын жанынан өткізген, Іргеден басталып, алыска жеткізген. (Жол) Шабыска тәулік бойы төзе алады, Бір тұлпар, жаңылмайтын жорғасы бар. Жүк емес жандарға жүз дамың, Доғасын сымға сүйреп, жолға шығар. (Травмай)		

	жолдардың төрт топтан тұрады Жарқырап көрінер түнде де жырақтан. Сақтандыру, ескерту белгісі қолында айналасы қызыл жолақпен көмкерілген сары түсті тең қабырғалы үшбұрыш жолағын ұстаған. Қып-қызыл үшбұрыш, Ескерту белгісі мен болам. Қауіптен сақ бол деп, сәт сапар жолдаған. Аман-сау жүреді жаяу да, көлік те, Мен берген белгіні сақтаған, қолдаған.	Жоқ өзінде бас та, ауыз да, құлақ та, Бақырайған үш көзі бар бірақ та. (Бағдаршам) Екі аяқта, бір ізді, Үстіне адам мінгізді. (Велосипед)		
Сабақтың ортасы	**Қалада** Сен бір қалаға келдің делік. Ауылға қарағанда мұнда адам да көп, машина да көп. Ал енді сол қала көшелеріндегі лек-лек халық пен ерсілі-қарсылы ағылған машина, автобус, троллейбус, трамвайлар арасынан дұрыс жол тауып өту үшін сен көшеде жүру тәртібінің негізгі ережелерін жатқа білуің керек. Ол мына ережелер: **1.** Екі көшенің қиылысқан әрі «Өтетін жер» деп жазылған түсті, асфальтта сызылған жалпақ ақ жолақтары бар жерде, қарсы алдыңдағы бағдаршамның жасыл шамы жанған кезде ғана көшені кесіп өтуге болады. **2.** Жүріп келе жатқан машиналардың алдынан өтіп кетемін деуші болма,	Ала таяқ ұстаған, Жол тәртібін нұсқаған. Өміріңді күзеткен, Ыскырығы күшті адам. (Жолда жүру инспекторы) Төрт аяғы дөңгелек, Адамсыз ол жүрмейді. (Машина) Сөйлеуді ол білмейді, Бірақ «тоқта», «жүр» дейді. (Бағдаршам)		

	ол тоқтағанша, не өтіп кеткенше тоса тұр. **3.** Көшеден өтерде әуелі сол жағына, көшенің орта тұсына жеткенде оң жағына қара. Егер машина келе жатса, өтіп кеткенше сол орнында, ақ жолақ сызылған тұста күте тұр. **4.** Көше қиылыстарында бағдаршамда жасыл шам жанған кезде не болмаса өтіңіздер деген сөз көрінгенде ғана көшені кесіп өтуге болады. **5.** Аялдамада тұрғанда автомобиль, автобус, троллейбустың тек ары жағынан айналып өт, сонда сен оның соңынд келе жатқан машинаны дер кезінде көре аласың. **6.** Ал трамвайдың тек алдыңғы жағынан ғана өтуге болады. Әйтпесе қарсы келе жатқан трамвайды көре алмай қалуың мүмкін.			
Сабақтың соңы	**Сұрақ-жауап.** **1.** Өміріңізді қатерден сақтандыратын, көшемізде тұратын көмекшіміз не? **2.** Көше қиылыстарынан қалай өтесің? **3.** Қанша жасқа дейін велосипедпен жүруге болмайды? **Жауабы:** Тек 14 жастан кейін ғана рұқсат етіледі. **4.** Трамвай, автобус, машина ратына жабысуға бола ма? **Жауабы:** Транспорт артына жабысуға болмайды. Апатқа ұшырауың мүмкін. **5.** Үлкен көшеде тротуар жоқ болса қалай жүресің?			

	Жауабы: Жолдың шетімен жүремін. **Ауылда** Біз Үзынкөл ауылында тұрамыз. Алтын ұя мектебіміз ауылдың ортасында орналаскан. Орталық жерден өтетін ерсілі-қарсылы машиналар саны көп. Сондықтан әрбір оқушы күнделікті мектепке келерде көшеде жүру тәртібін жақсы білуі керек. **1.** Мектепке келе жатып үлкен жолдың шетімен жүр. **2.** Алдыңнан машина шыкса жол бер. Токтап тұрған машинаның қасынан абайлап өт. **3.** Жол үстінде ойнама, сырғанақ теппе. **4.** Жер тайғақ болса, жолда абайла. **5.** Ауылымызда тротуар жоқ, сондықтан жолдың оң жақ шетімен жүр. Міне, балалар көше ережесін дұрыс сактамасақ кездейсоқ апатқа ұшырауымыз мүмкін екен. Ендеше ... Жыламасын апалар, Жас ұландар, өсе бер! Сақ болындар, балалар!			

Сабақ тақырыбы:	**Мектепке баратын жол**	
Күні :18.04.2025ж		**Мұғалімнің есімі:Керимбаева А**

СЫНЫП:2 Ә	**Қатысқандар саны:**	**Қатыспағандар саны:**

Оқу мақсаты:	• **Барлық оқушылар:** жаяу жүргінші және жолдағы қауіпсіздік ережелері туралы білу;
	• **Оқушылардың басым бөлігі:** үйден мектепке дейінгі жергілікті жер сұлбасын сыза отырып, картографиялық қызметтің бастапқы дағдыларын меңгеру.
	• **Кейбір оқушылар:** алған білімді тәжірибеде қолдану
Тірек сөздер:	қауіпсіздік – безопасность – safety; жаяу жүргінші – пешеход – pedestrian; бағдаршам – светофор – traffic light.
Ресурстар:	Бағдаршам макеті, жол қозғалысы белгілері-тақташалар, ала құланның суреті (А4 форматы), каладағы жол суреті (А4 форматы), жаяу жүргінші өтпесінің суреті, жануарлар таптаған жолдардың суреті.
Сабақтың мақсаты:	**1.1.4.4 жолда жүру тәртібін, жаяу жүргіншілердің қозғалысын реттейтін жол белгілерінің мәнін түсіндіру**
Сабаққа байланысты деректі материалдар	**Сабаққа қатысты ескертпелер**
Қаладағы қозғалысты алғашқы реттеу әрекеттері Ежелгі Римде қолданылған болатын. Гай Юлий Цезарьдің жарлығы бойынша б.з.д. 50-жылдары қала көшелерінде бір жақты қозғалыс енгізілді. Жолда жүрудің қазіргі заманғы ережелерінің тарихы Лондоннан бастау алған. Парламенттің алдындағы алаңда механикалық темір жол семафоры орнатылған. Бұл 1868 жылғы 10 желтоқсан еді. Оны Джон П. Найт ойлап тапқан. Құрылғының екі семафор қанаты болды және ол қолмен басқарылды. Семафорды қызметші басқарып,	Сабақты сонымен қатар «Қашан? Кіммен? Қайда? Қалай? Не үшін?» және т.б. сұрақтардың көмегімен мектепке баратын жолды сипаттаудан бастауыңызға болады. Бұл тапсырмада оқушылардың жеке тәжірибесі маңызды болып табылады. **Менің бағытым** Үйден мектепке дейінгі жолды есіне түсір. Сен қандай көшеде тұрасың? Өз жүретін жолыңды сипаттап көр. Жаяу жүретін адамды **жаяу жүргінші** деп атайды. Ол жолда **қауіпсіздік** ережелерін сақтауы тиіс. Оның көмекшісі – **бағдаршам**. 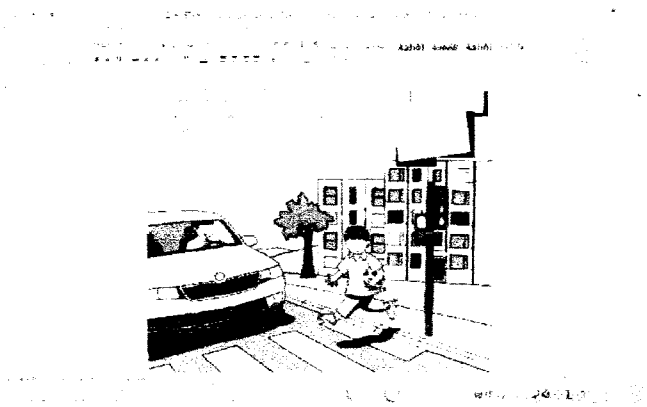 **Анықта.** Оқушыларға мынадай сұрақ қойыңыз: «Машиналар мен жаяу жүргіншілер қозғалысын тек бағдаршамдар ғана реттей алады ма?» Жол қозғалысы белгілері көрсетілген (4) тақташаларды көрсетіңіз, оқушылардан олардың мағынасын түсіндіруді сұраңыз. Бекіту мақсатында «Жауабын тап» ойынын ұйымдастырыңыз. Ойын үшін мұғалімнің үстеліне теріс жағымен қойылатын тақташалар қажет.

таяқшаны көтеріп, түсіріп, фонарьды бұрып тұрған. Алайда, көтергіш механизмнің тізбегінен шыққан дыбыс катты және жағымсыз болғаны сондай, жанынан өтіп бара жаткан аттар үркетін. Семафор бір ай жұмыс істеместен жарылып кетті. Қазіргі заманғы жол белгілерінің прототиптері деп елді мекенге баратын бағыттар көрсетілген тактаншаларды айтуға болады. Жолда жүрудің бірыңғай ережелерін жасау туралы шешім 1909 жылы Парижде Дүниежүзілік конференцияда кабылданды. Бұған себеп кала көшелеріндегі автомобильдер санының артуы және жол козғалысының көбеюі еді.	Санамақ көмегімен оқушыны таңдаңыз және одан төрт тақташаның біреуін алуын сұраңыз. Оқушы қарап, белгінің мағынасын қимылмен түсіндіруі тиіс. 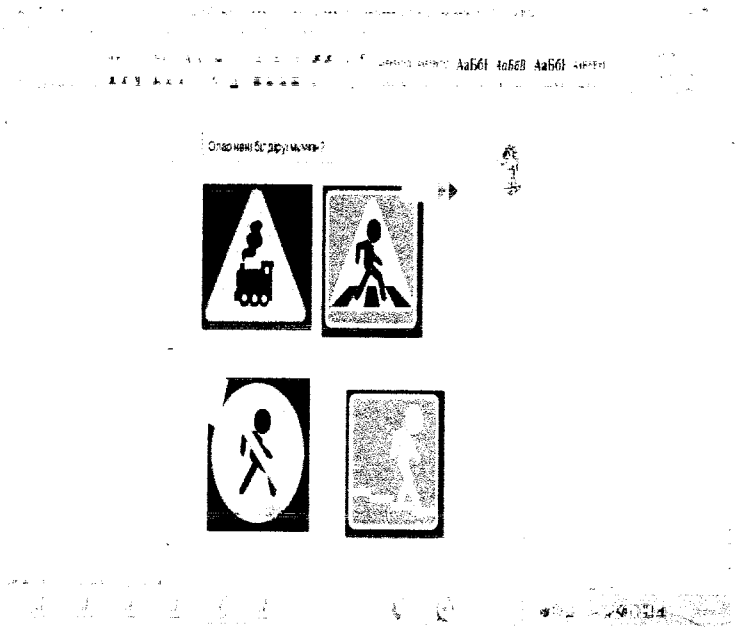 **Зертте.** Оқушыларға зебра мен көшедегі ала жолақ суретін көрсетіңіз. «Зебра мен жолдың қандай ұқсастықтары бар?» Оқушылардан кажетті жауап ала алмауыңыз мүмкін. Бұл жағдайда жетелеуші сұрақтар коюды сұраңыз. Оқушылар түсіне бастағанда «Жаяу жүргінші өтпесі неліктен жолақ етіп жасаған?» деген сұрақты талқылауға болады. Мұғалім адам баласы жол барынша қауіпсіз болуы үшін барлық жағдайдың жасалғаны туралы деген корытындыға келеді. **Жауабы:** Жаяу жүргіншілер өтпесі жүргізушіге де, жаяу жүргіншіге де анық көрінуі үшін жолақ етіп жасалған. 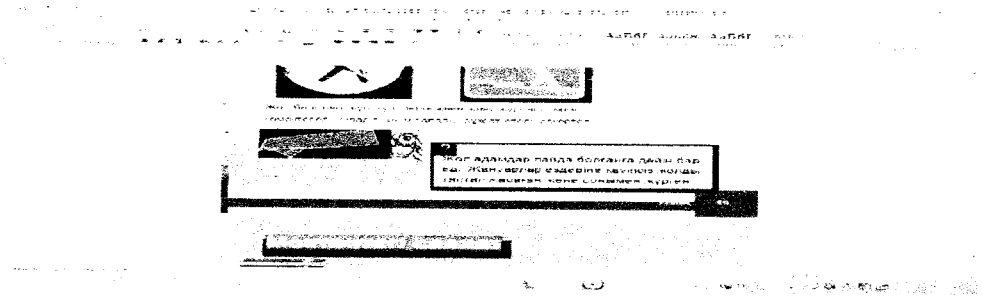
Сабақтың корытындысы	**Тілдік құзыреттілікті қалыптастыру**
Сұлба сыз • **Үйден мектепке баратын жолыңды еске түсір.** • **Бос шаршыларға жол бойы**	Бұл сабақтың тірек сөздері барынша күрделі, сондықтан олардың мағынасын оқушылардың жақсы түсінуі маңызды. Олардан «жаяу жүргінші» сөзінің мағынасын сұраңыз. Тақтаға бұл сөзді жазыңыз және оның қандай екі сөзден тұратынын сұраңыз. Оқушылар бұл сөздің «жаяу жүру» деген мағынаны білдіретінін айтады. Осылайша, «қауіпсіздік» және «бағдаршам» деген тірек сөздерді талқылауға болады. Осындай жұмысты ағылшын және казак тілдерінде жүргізуге болады. Мысалы, «бағдаршам» деген сөз «бағдар» (бағыт) және «шам» (бағытты көрсететін шам) деген сөздерден тұрады. Бұл жағдайда сөздерді құрамы бойынша талдау оқушыларға есте жақсы сақтауға мүмкіндік береді.

байқаған нысандардың суретін ретімен сал. • **Үйден мектепке дейінгі жолдың суретін сал. Бұл – сенің бағытың.**	
Пәнаралық байланыс Математика. «Зертте» тапсырмасын орындаған кезде оқушылардан суреттегі жаяу жүргінші өтпесінің ақ жолақтарын санауды сұраңыз. Жаратылыстану. Оқушылар көшедегі машиналарды бақылап, «Қозғалыс деген не және ол калай пайда болады?» деген сұрақ төңірегінде ойланады. Өнер. Оқушылар жұмыс дәптеріндегі «Сұлба сыз» тапсырмасын орындайды. Оқушылар үйден мектепке дейінгі жолды, онда орналасқан нысандарды салуы тиіс.	**Қосымша тапсырмалар** «Оқушы-мұғалім-ата-ана» арасындағы байланысты жүзеге асыру үшін оқушыларға ата-аналарымен бірге «Сұлба сыз» тапсырмасында үйден мектепке дейінгі жолда кездесетін нысандардың дұрыс орналасканын тексеруге тапсырма беріңіз (жұмыс дәптері, 12-бет). Байқау жүргізгеннен кейін оқушылар сызған сұлбаларына өзгеріс енгізе алады. 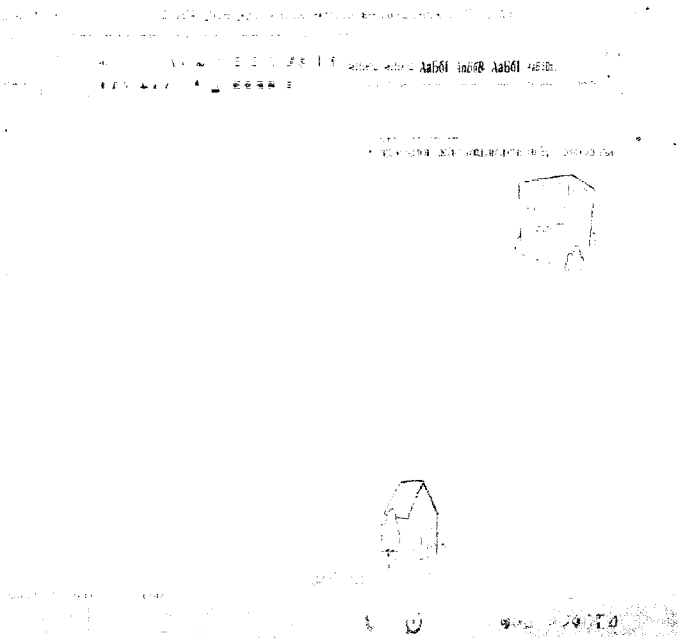
Бағалау	Оқушылар – «жаяу жүргінші» сөздерінің мағынасын түсінді; – «қауіпсіз жол» ұғымын түсінді; – бағдаршам мен оның белгілерінің қызметі туралы білді. Оқушылар – үйден мектепке дейінгі жолды бағдарлауды;

«Жалын-2021»зияткерлік білім беру мектебі

Тексерілді ДТІЖО:

Хидирова Г.Б _____

Жолда жүру ережелері

Тақырыбы: **«Қорытынды сабақ»**

Сынып :2Ә

Сынып жетекші:Керимбаева А

Күні :16.05.2025ж

2024-2025оқу жылы

Педагогтің Т.А.Ә. (болған жағдайда)	Керимбаева А	
Күні:	**16.05.2025**	
Сынып: 2 ә сынып	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Тәрбие тақырыбы	Қорытынды сабақ	
	ЖЖЕ туралы мағлұмат беру	

Сабақтың барысы:

Сабақтың кезеңі/ уақыт	Педагогтың әрекеті	Оқушының әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы	Тақырыпты таныстыру. Оқушылардың назарын аудару үшін қызықты сұрақтар: "Реттеуші дегеніміз не?", "Ол қоғамда қандай рөл атқарады?" 2. Негізгі бөлім (20 минут) Реттеушінің белгілері: Реттеушінің анықтамасы. Реттеушінің негізгі белгілері: құқық, тәртіп, жауапкершілік, әділеттілік. Топтық жұмыс: Оқушыларды топтарға бөлу. Әр топқа "реттеушінің белгілері" туралы постер жасау тапсырмасын беру. Постерді қорғау (әр топ 3-5 минут).	• **Реттеуші болу дегеніміз не?** Оқушыларға «Реттеуші болу дегеніміз не?» деген сұрақ қойып, әрқайсысы өзінің пікірін айтып берсін. Олардың жауабының негізінде топтық талқылау жүргізіңіз. • **Реттеуші болудың маңызды белгілері.** Оқушыларға реттеуші адамның қасиеттері мен мінез-құлқы туралы жазуды сұраңыз. Мысалы, «Жақсы реттеуші адам қандай болуы керек?» деген тақырыпта эссе жазу.		презентация
Сабақтың ортасы	**Пікірталас (10 минут)** Оқушылардың постерлерін қорғау кезінде туындаған сұрақтар мен пікірлерді талқылау. "Реттеуші белгілері қоғамда қалай жүзеге асырылады?" деген сұраққа жауап іздеу. **4. Қорытынды (5 минут)** Тәрбие сағатының қорытындысы: Реттеушінің белгілері мен олардың маңыздылығы туралы қорытынды жасау. Оқушыларға рефлексия: "Бүгінгі сабақта не үйрендіңіздер?" деген	• **Ситуациялық тапсырма.** Оқушыларға кейбір қиын жағдайлар мен мәселелерді шешу тапсырмасын беру. Мысалы, «Сіз командадағы дауды шешуге тиіссіз. Қалай әрекет етесіз?» деген тапсырманы беріп, шешімдерді салыстырып, талқылау. • **Реттеуші болу үшін не кажет?** Оқушыларға осы сұраққа жауап беруді сұраңыз. Бұл		Интербелсенді тақта/ компьютер

	сұрақ. **5. Үй тапсырмасы** Оқушыларға "Реттеушінің белгілері" тақырыбында эссе жазу тапсырмасы.	тапсырманы жеке немесе топ болып орындауға болады.		
Сабақтың соны	Постер жасау үшін қағаз, маркерлер. Слайдтар немесе бейнемазмұн (егер бар болса). Бұл тәрбие сағаты оқушылардың белсенді қатысуын қамтамасыз етеді және олардың сыни ойлау қабілетін дамытуға бағытталған.	• **Жағдаяттар шешімін табу.** Оқушыларға әртүрлі жағдаяттар беріп, олардан дұрыс шешімдер қабылдауды сұраңыз. Мысалы: «Командаңызда бір оқушы өз пікірін білдірмей отыр. Сіз қалай әрекет етесіз?» • **Топтық жұмыс** Топтар құрып, әр топқа «Реттеушінің рөлі» тақырыбы бойынша постер жасау тапсырмасын беріңіз. Постерде әртүрлі реттеуші белгілер мен қасиеттерді көрсету керек.		презентация
Қауіпсіздік сабағы	**Сабақтың мақсаты:** күмәнді жағдайда аулақ болуға үйрету. **Негізгі міндеттер:** 1. Күмәнді жағдай дегеніміз не және олар неге қауіпті екенін қарастыру. 2. Балаларды күмәнді жағдайдан аулақ болуға және дұрыс таңдау жасауға үйрету. **Сабақтың барысы** **1. Кіріспе** **2. Негізгі бөлім** **<u>Оқушыларға арналған салауатты өмір салты ережелері:</u>** - Дене шынықтырумен аптасына 3-5 рет айналысыңыз. - Артық тамақ ішпеңіз және аш жүрмеңіз. Күніне 4-5 рет тамақтаныңыз, өсіп келе жатқан ағзаға ақуыздар, дәрумендер мен минералдар қажет.			

- Ақыл-ой жұмысымен шамадан тыс жұмыс істемеңіз. Оқудан қанағат алуға тырысыңыз. Ал бос уақытыңызда шығармашылықпен айналысыңыз. Адамдарға мейірімді болыңыз.
- Қарым-қатынас ережелерін біліңіз және сақтаңыз. Өзіңіздің жеке ерекшеліктеріңізді және денеңізді ескере отырып, тез ұйықтап, күшіңізді қалпына келтіруге мүмкіндік беретін ұйықтау әдісін жасаңыз.

<u>Пайдалы кеңестер:</u>

Салауатты өмір салтын ұстануға арналған кеңестер (дұрыс тамақтану, физикалық белсенділік, жаман әдеттерден бас тарту). ***Спортпен шұғылдану***:

* бассейнде жүзу;
* кез келген су спорты;
* командалық спорттық ойындар – баскетбол, волейбол, хоккей; * коньки және шаңғы тебу;
* үстел теннисі;
* велосипед айдау.

Спортпен шұғылдану кезінде жалпы тонус пен жақсы көңіл күйді сақтау үшін оның түрі емес, жүйелілік маңызды.

3. Қорытынды

- Сабақты қорытындылау.
- Күмәнді ұсыныстардан бас тарту қажет жағдайлардың мысалдарын талқылау (заңсыз әрекеттерге қатысу туралы ұсыныстар; сіздің немесе басқа біреудің денсаулығына зиян келтіруі мүмкін қауіпті әрекеттерге қатысу туралы ұсыныстар; есірткі немесе алкогольді қолдану туралы ұсыныс; сіздің беделіңізді құртуы мүмкін әрекеттерге қатысуға шақыру).
- Негізгі қауіпсіздік ережелерін қайталау.

Тақырыбы: Жүргізушінің еңбегінің ерекешеліктері мен негізгі міндеттері		Мектеп: Мұғалімнің есімі: СЫНЫП:
Күні:	Қатысқандар саны:	Қатыспағандар:

Сабақ мақсаттары	-Оқушыларды көліктермен, жолда жүру ережелерімен, жол белгілерімен, бағдаршаммен және жаяу мен көліктің өзара байланысын ұқтыру. - Балалардың ой - өрісін дамыту, білім - білік дағдыларын қалыптастыру, ойлау кабілеттерін дамыту, қоршаған ортада болып жаткан келеңсіз оқиғаларды оқушының өзі терең түсініп, одан сақтану жолдарын өздері ұйымдастыра алатындай психология қалыптастыру. - Оқушыларды көшеде, жолда жүру мәдениетіне тәрбиелеу. Жол оқиғасынан сақтандыру.
Бағалау критерийі	Жеке, топтық тапсырмаларды орындай алады. Сабақ барысында тыңдаушының назарын өзіне аудара алады.
Ресурстар	Суреттер, топқа бөлуге арналған кеспе қағаздар және әртүрлі заттар, топтық тапсырмалар, кері байланыс.
Әдіс-тәсілдер	Сұрақ-жауап, әңгімелеу, түсіндіру, ойын, көрнекілік. Рефлексия.

Сабақ барысы

Жоспарланған уақыт	Сабақ барысы	Ресурстар
Басталуы 3минут	Ұйымдастыру кезеңі: 1)Оқушылармен сәлемдесу. 2)Оқушыларды түгелдеу. 3)Оқушылардың сабаққа дайындығын тексеру. 4) Сабақтың тақырыбы, оқу мақсаты және бағалау критерийлерімен таныстыру. «Комплимент» әдісі арқылы жағымды ахуал туғызу Бір-біріне есімдерінің бас әріптерінен басталатын комплименттер айтады. Топқа парта бойынша бөлу: I топ **«Бағдаршам»** II топ **«Жүргізуші»** III топ **«Аялдама»** Жаңа сабаққа дайындық. - Біздің ата - бабамыз қандай халық болған? - Көлік ретінде нені пайдаланған? Ой қозғау, түсіндіру Ал ауыр жүк артуға, алыс жолға төзімді жылқыны қазанат деп атап, оны ерекше бағалаған. - Одан кейін қандай көлік пайда болды деп ойлайсыңдар? Велосипед (фр. vélocipède, шығу тегі лат. velox —[1] жылдам, жедел және pes — аяқ) — адам күшімен қозғалатын көлік түрі. Көбінесе екі доңғалақты, кейбір кездерде үш доңғалақты түрлері де кездеседі. Бірінші велосипедтер Еуропада 19 ғасыр пайда болып, одан бері әлемге кең тараған - Келесі пайда болған көлік қандай деп ойлайсыңдар? 1769 — Өздігінен қозғалатын алғашқы көлікті француз инженері Fardier және артилеррия капитаны Nicolas Joseph Cugnot (1725 - 1804) жасады.	Суреттер, слайд Бағалау

	Автомобиль сөзінің мағынасы өздігінен қозғалатын, жолаушыларды және жүкті, сондай - ақ өз қозғалтқышын тасымалдауға арналған дөңгелекті көлік түрі болып табылады	
Ортасы 20 минут	Викториналық сұрақтар: 1. Жолаушылар дегеніміз кімдер? Кез - келген көлік түрін пайдаланатын адамдар. 2. Бағдаршам дегеніміз не? Бағдаршам автомат жүйесіне қосылған үш көзді аспап. Жол қозғалысын реттейді. 3. Велосипедпен неше жастан бастап жолмен жүруге болады? Жол бойына 14 жасқа толған балаларға ғана рұқсат. 4. Көшеде бағдаршам болмаса не істеу керек? Өз көзіне сену керек, жол ортасына жеткенше, әуелі сол жаққа қара, ортасынан аскан оң, оң жаққа мойныңды бұр 5. Қандай көліктің түрлеріне бағдаршамның қызыл жарығына жүруге рұқсат етеді? Жедел жәрдем, полиция, өрт сөндіру машинасы. 6. Жолаушы таситын қоғамдық көліктерді қай жерден күтеді? Аялдамада 7. Жақындап қалған көліктің алдынан жүгіру неліктен қауіпті? Жүргізуші көлікті тоқтата алмай, адам өміріне қауіп төнеді. 8. Полиция, жедел жәрдем, өрт сөндірушілер өтіп кеткенше күтіп тұру міндетті ме? Иә, міндетті 10. МАИ деген сөзді талдап бер Мемлекеттік авто инспекция	**Қалыптастыруш ы бағалау:** Өз ойын дұрыс мағынада білдіріп, талқылауға белсенділікпен катысқан оқушыға «Жарайсың!» деген мадақтау сөзімен ынталандыру.
Аякталуы 10 минут	- Көлікті кім жүргізеді? - Жүргізуші болу үшін не істейміз? Құжат көрсету. Кез - келген мекемеде жұмыс істейтін азаматтың өз бөлмесі, өзінің үстелі мен орындығы - оның жұмыс орны десек, автокөлік жүргізушілердің жұмыс орны - жол үсті болып табылады. Әрбір көлік жүргізуші жол үстіне мұқият қарап отырады. Кейде жаяу жүргіншілер жол үстіне шығып кетеді бұлар әрине тәртіп бұзушы жаяу жүргіншілер Сондықтан көшеде жолда жаяу жүргіншілер өздерін зейінді ұстап, жолда жүру ережелерінің талаптарына көңіл бөліп карағандары дұрыс. Жаяулардың жолда жүру ережелерін сақтамауы автокөлік жүргізушілерінің жұмысын киындатады.	**Қалыптастыруш ы бағалау:** Өз ойын дұрыс мағынада білдіріп, талқылауға белсенділік пен катысқан топты баска топ оқушылары бағалайды.
Сабақтың соңы 2 мин	Рефлекция « Аякталмаған сөйлем» әдісі Сабақ соңында оқушылар өз ойларын стикерлерге жазады: - Мен бүгін .....білдім - Маған .... қызықты болды - Маған....киын болды	**«Аякталмаған сөйлем» әдісі.** Мұғалім сабақты корытындылау мақсатында оқушылардың сабакка деген көзкарасын,

Тұрғын аймақтарда

- тура жүріп өтуге
- көлік құралдарының жүру бөлігінен тыс жүруге
- **үйрену үшін жүргізуге;**
- автокөлікті іске қосылған қозғалтқышпен 5 минуттан артық аяқдатуға
- салмағы 3,5 т-дан асатын жүк машиналарының, автобустардың арнаулы бөлінген жерлерден тыс тұрағына
- дыбыс сигналдарын беруге, зор дауысты музыка қосуға.
- тротуарларға, кеңалаңға балалар және ойын алаңдарының тұрақта тыйым салынады.

Тұрғын аймақтан шыққан немесе кірген кезде көлік құралының жүргізушісі оның қандай бағытта келе жатқандығына қарамастан, қозғалыстыңез кешіп қатысушысына жол береді.

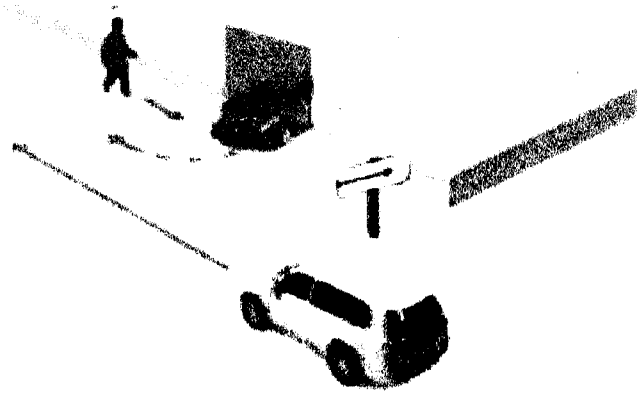

Көлік құралының есіктерін ашуға, қозғалыс кезінде терезе ойықтарына тұруға, көліктің есіктерін жабуға келергі жасау, сондай-ақ, көкістар және басқа да заттарды лақтыруға, жолдар мен қорғаған органын ластануына әкеп соқтырады.

Автобустан немесе троллейбустан түскенде, жаяу жүргіншілер өтетін жерге бару және сол жерден өту. Көліктің артқы жағындағы жаяу жүргіншілер өтетін жерден өткен дұрыс болады.

Көліктің ішіне елде жастағы жолаушылар кірген кезде, оқушылар орын беруі қажет.

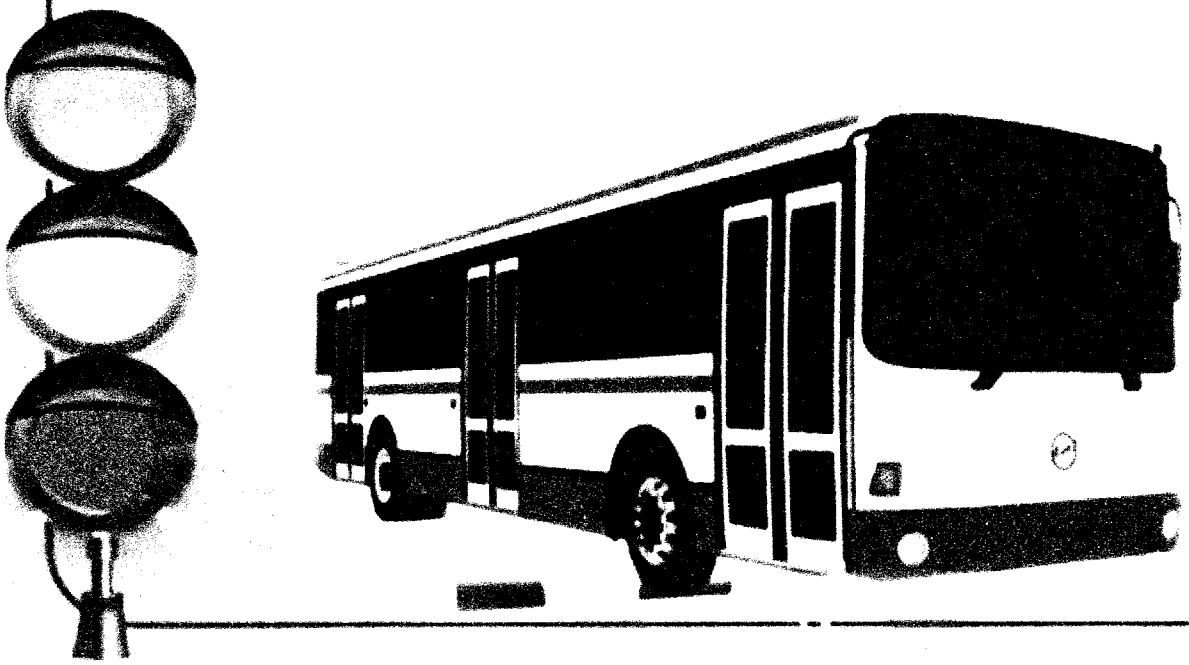

Тақырыбы: Жол қозғалысының қауіпсіздігіне ауа-райының әсер етуі		Мектеп: Мұғалімнің есімі: СЫНЫП:
Күні:	Қатысқандар саны:	Қатыспағандар:

Сабақ мақсаттары	Оқушыларды жолда жүру ережесімен таныстыру. Жол қауіпсіздігін есте сақтауға, білуге жол ережесінің белгілерімен жүре білуге үйрету.Оқушыларды көшеде дұрыс жүріп, жол ережесін сақтауға тәрбиелеу.Оқушыларды сақтыққа тәрбиелеу. Өз бетімен жұмыс жасай білуге дағдыландыру.Сөздік қорларын байыту.
Бағалау критерийі	Жеке, топтық тапсырмаларды орындай алады. Сабақ барысында тыңдаушының назарын өзіне аудара алады.
Ресурстар	Суреттер, топқа бөлуге арналған кеспе қағаздар және әртүрлі заттар, топтық тапсырмалар, кері байланыс.
Әдіс-тәсілдер	Сұрақ-жауап, әңгімелеу, түсіндіру, ойын, көрнекілік. Рефлексия.

Сабақ барысы

Жоспарланған уақыт	Сабақ барысы	Ресурстар
Басталуы 3минут	Ұйымдастыру кезеңі: 1)Оқушылармен сәлемдесу. 2)Оқушыларды түгелдеу. 3)Оқушылардың сабаққа дайындығын тексеру. 4) Сабақтың тақырыбы, оқу мақсаты және бағалау критерийлерімен таныстыру. «Комплимент» әдісі арқылы жағымды ахуал туғызу Бір-біріне есімдерінің бас әріптерінен басталатын комплименттер айтады. Топқа парта бойынша бөлу: I топ **«Бағдаршам»** II топ **«Жүргізуші»** III топ **«Аялдама»**	Суреттер, слайд Бағалау
Ортасы 20 минут	Бағдаршам - өмірімізді жазымнан сақтандыратын көмекшіміз. Оның сырын біліп, тілін алу баршамызға керек. Біздің , сол сияқты біздің еліміздің басқа да қала, ауылдарында бәріне ортақ көше қатынас ережесі енгізілген. Бұл ережені оқушылар да, үлкендер де, яғни барлық көлік жүргізетін жүргізушілер де бұлжытпай орындауы керек. Балалар, сендер көшеде жүру ережесін білесіңдер ме екен, көрейік. Мынандай сұрақтарға жауап беріңдерші: • Көшеде жүру ережесін білу бізге не үшін керек? • Әр оқушы көшеде жүру тәртібін өте жақсы білуі керек.	**Қалыптастырушы бағалау:** Өз ойын дұрыс мағынада білдіріп, талқылауға белсенділікпен қатысқан оқушыға «Жарайсың!» деген мадақтау сөзімен ынталандыру.

	Көшеде жүре білу машина астына түсуден, апаттан сактайды. • Жиекжол дегеніміз не? • Адамдар жаяу жүретін көше жиегіндегі тар жол. • Жаяу адамға кай жермен жүруге рұксат етілмейді? • Көлік жүретін көшенің ортасымен жүруге рұксат етілмейді. • Көшеде жүру тәртібін кім баскарады? • Көшеде жүру тәртібін бағдаршам баскарады. • Көше киылыстарында кай жерлерден өтуге болады? • Көшенің екінші көшемен киылыскан жерінде немесе «Өтетін жер» деп жазылған тұста немесе асфальтта көлденеңіне сызылған жалпак ак жолактары бар жерінде және бет алдындағы бағдаршамның жасыл жарығы жанған кезде өтуге болады. • Ал жиекжолда калай жүру керек? • Жиекжолдың оң жағымен жүру керек, сол жағымен жүруге болмайды. • Жиекжолдан тағы калай жүруге рұксат етілмейді? • Төрт - бес адам катар жүруге болмайды.	
Аякталуы 10 минут	Балалар, келесі кезекті жұмбак шешуге берелік. 1. Ала таяк ұстаған, Жол тәртібін нұскаған. Өмірінді күзеткен, Ыскырыкпен түзеткен. (Милиционер) 2. , Адам тасып аялайды. (Автобус)	**Қалыптастыруш ы бағалау:** Өз ойын дұрыс мағынада білдіріп, талкылауға белсенділік пен катыскан топты баска топ

	3. Жок өзінде бас та, ауызда да, құлак та, Бакырайған үш көзі бар бірак та. (Бағдаршам) 4.Бір тұлпар су ішпейді, , Есіркеп ешбір адам жемдемейді. Жук емес жануарға жүз адам да, Доғасын сымына сүйреп, жол жөндейді. (Трамвай) 5.Арканым тым ұзын,Ала алмайсың бір үзім. (Жол) 6.Козғалмасаң құлайды, Сүйемесең сұлайды. Құйымшакты ері бар, Бұл не деген жануар? (Велосипед)	окушылары бағалайды.
Сабактың соңы 2 мин	Рефлекция « Аякталмаған сөйлем» әдісі Сабак соңында окушылар өз ойларын стикерлерге жазады: - Мен бүгін .....білдім - Маған .... кызыкты болды - Маған....киын болды 	**«Аякталмаған сөйлем» әдісі.** Мұғалім сабакты корытындылау максатында окушылардың сабакка деген көзкарасын, рефлексиясын тыңдайды.

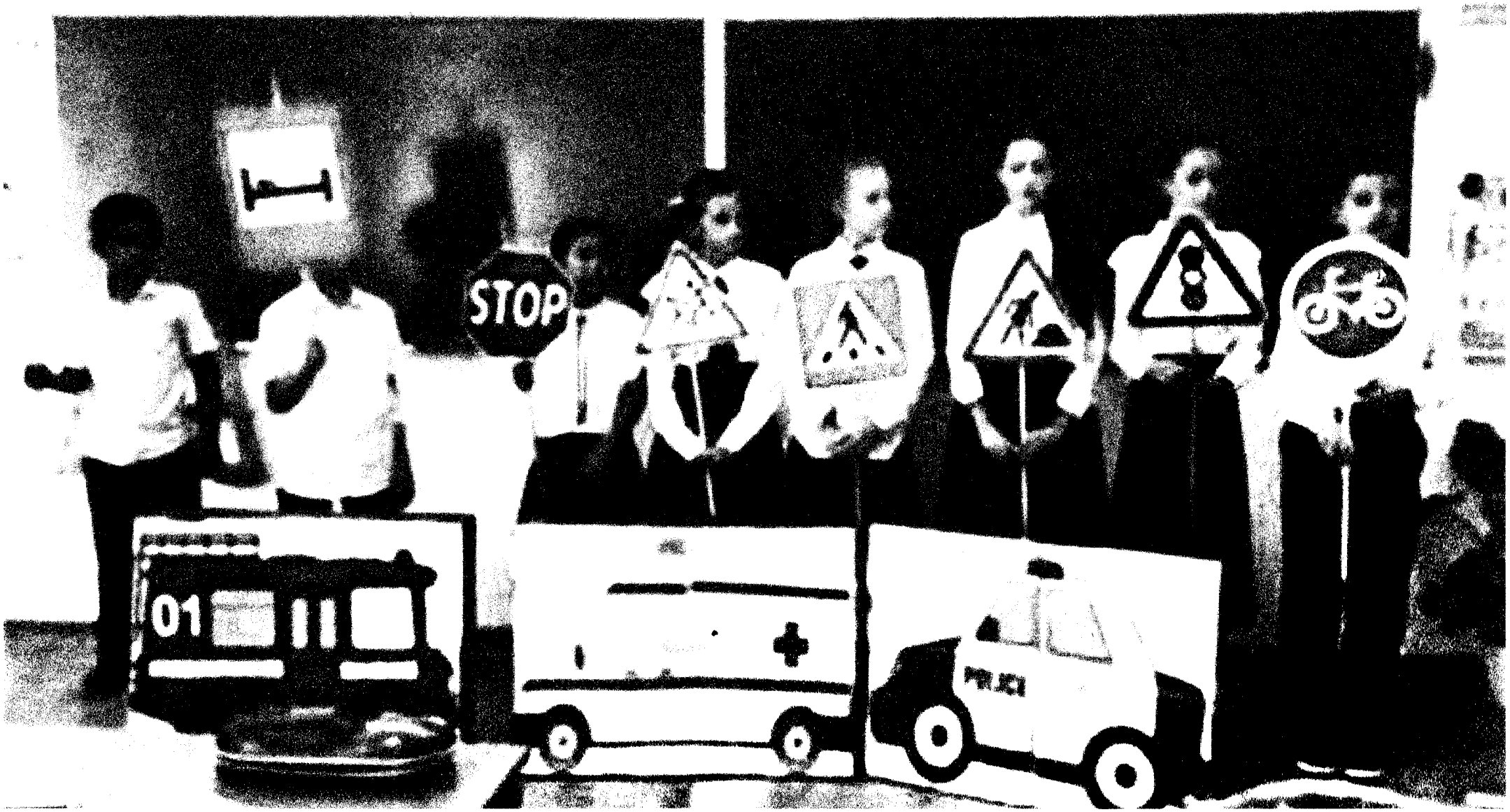
STOP
01
POLICE

Тақырыбы: Велосипедпен жүру		Мектеп: Мұғалімнің есімі: СЫНЫП:
Күні:	**Қатысқандар саны:**	**Қатыспағандар:**

Сабақ мақсаттары	Велосипедпен жүру кезінде қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын дамыту.
Бағалау критерийі	Жеке, топтық тапсырмаларды орындай алады. Сабақ барысында тыңдаушының назарын өзіне аудара алады.
Ресурстар	Суреттер, топқа бөлуге арналған кеспе қағаздар және әртүрлі заттар, топтық тапсырмалар, кері байланыс.
Әдіс-тәсілдер	Сұрақ-жауап, әңгімелеу, түсіндіру, ойын, көрнекілік. Рефлексия.

Сабақ барысы

Жоспарланған уақыт	**Сабақ барысы**	**Ресурстар**
Басталуы 3минут	Ұйымдастыру кезеңі: 1)Оқушылармен сәлемдесу. 2)Оқушыларды түгелдеу. 3)Оқушылардың сабаққа дайындығын тексеру. 4) Сабақтың тақырыбы, оқу мақсаты және бағалау критерийлерімен таныстыру. «Комплимент» әдісі арқылы жағымды ахуал туғызу Бір-біріне есімдерінің бас әріптерінен басталатын комплименттер айтады. Топқа парта бойынша бөлу: I топ **«Бағдаршам»** II топ **«Жүргізуші»** III топ **«Аялдама»** Мұғалім: Мен оқушыларға сұрақ қойғым келіп тұр: 1. Тандем дегеніміз не? 2. Арба жасаушы Майкл Каслер велосипедін неден жасады? 3. Егер адам велосипедпен жүрсе, ол жүргізуші ме, әлде жаяу жүргінші ме? Барлық сұрақтарға дұрыс жауап бермескеті, бірақ бұл дұрыс, өйткені бүгінгі сабақтың тақырыбы: «Велосипедпен жүру». Бір-бірімізге белгісіз сұрақтарға жауап табуға көмектесейік.	Суреттер, слайд Бағалау
Ортасы 20 минут	**1-тапсырма.** Тест 1. Велосипедтің басқа көліктерден ерекшелігі неде? 1. Дөңгелектер саны. 2. Кез келген қозғалтқыштың болмауы 3. Салмақ 2. Жолдармен жүру кезінде велосипедпен жүруге кем дегенде мына адамдарға рұқсат етіледі: 1. 12 жыл 2. 14 жаста 38 жаста	**Қалыптастырушы бағалау:** Өз ойын дұрыс мағынада білдіріп, талқылауға белсенділікпен қатысқан оқушыға «Жарайсың!» деген мадақтау

	4. 16 жаста 3. Велосипедті жолда келе жаткан адам жаяу жүргінші ме? 1. Иә 2. Жоқ, ол жүргізуші. 4. Егер бағдаршамның сигналы велосипедшінің сұлбасы түрінде жасалса, онда оның әсері: 1. Тек велосипедшілерге арналған 2. Тек велосипедшілер мен жаяу жүргіншілерге арналған 3. Тек велосипедшілер мен маршруттық көліктерге арналған. 5. Жолаушыларды велосипедпен тасымалдауға болады ма? 1. иә 2. Жоқ 3. Иә, тек 7 жасқа дейінгі балаға қауіпсіз аяқ тіреуіштерімен жабдықталған күшейткіш орындықта. 6. Велосипедшінің оңға бұрылу сигналы мынаған сәйкес келеді: 1. Оң қолды көтеру 2. Оң қолды бүйірге созу немесе сол қолды бүйірге созу және шынтақтан жоғары тік бұрышпен бүгілген. 7. Велосипедшінің тежеу сигналы мынаған сәйкес келеді: 1. Оң қолды бүйірге созу 2. Сол қолды бүйірге созу 3. сол немесе оң қолды көтеру. Жауабы: 1-2; 2-2; 3-1; 4-1; 5-3; 6-2; 7-3. **2-тапсырма.** Сұрақ-жауап Жолдың біршама аласапыран жер екенінен бастайық, өйткені көп тонналық металл машиналар ол жерге әртүрлі жылдамдықпен жүгіреді, ал ондағы велосипедші, жұмсақ тілмен айтқанда, жиі орынсыз. Қозғалыс үшін ең жақсы орын - бұл велосипед жолдары, бұл жол қозғалысы ережелерінде де айтылған, бірақ олар барлық жерде жоқ, ал тротуар әрдайым көңілі толмайтын өтіп бара жаткандар мен жылдам велосипедшілерге мүмкіндік бермейді. Сондықтан, кейбір батылдар жолға шығады, бірақ олардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін сіз велосипедшінің жолдағы мінез-құлық ережелерін өте жақсы түсініп, барлық қажетті жабдықтар мен құралдарды алуыңыз керек. Велосипедшінің жолда қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін қандай жол қозғалысы ережелері кеңес беретінін талдап көрейік. Алдымен, велосипедші велосипед жолынан басқа барлық жерде қонақ екенін хабарлаймыз, сондықтан тротуарда ол жаяу жүргіншілерді маневрлерімен, ал жол бойындағы автокөлік жүргізушілерін мазаламауы керек. Сондықтан, жолда шек қойылады - 1 м шектен тыс оң жақ жолақта, кедергіні болдырмауды қоспағанда, осы мәннен ары қарай көрінбеу керек. Сонымен қатар, нистіңізді барлық мүмкін түрде көрсетуді ұмытпаңыз (қол белгісі).	сөзімен ынталандыру.

якталуы 10 минут	Қорытынды: Оқушыларға сұрақ: 1. Тандем дегеніміз не? (Велосипед, екі немесе одан да көп орындығы бар) 2. Арба жасаушы Майкл Каслер велосипедін неден жасады? (ағаштан) 3. Егер адам велосипедпен жүрсе, ол жүргізуші ме, әлде жаяу жүргінші ме? (жаяу жүргінші)	**кҚалыптастыру шы бағалау:** Өз ойын дұрыс мағынада білдіріп, талқылауға белсенділік пен қатысқан топты басқа топ оқушылары бағалайды.
Сабактың соңы 2 мин	Рефлекция « Аякталмаған сөйлем» әдісі Сабақ соңында оқушылар өз ойларын стикерлерге жазады: - Мен бүгін .....білдім - Маған .... қызықты болды - Маған....киын болды 	**«Аякталмаған сөйлем» әдісі.** Мұғалім сабақты корытындылау максатында оқушылардың сабакка деген көзкарасын, рефлексиясын тыңдайды.

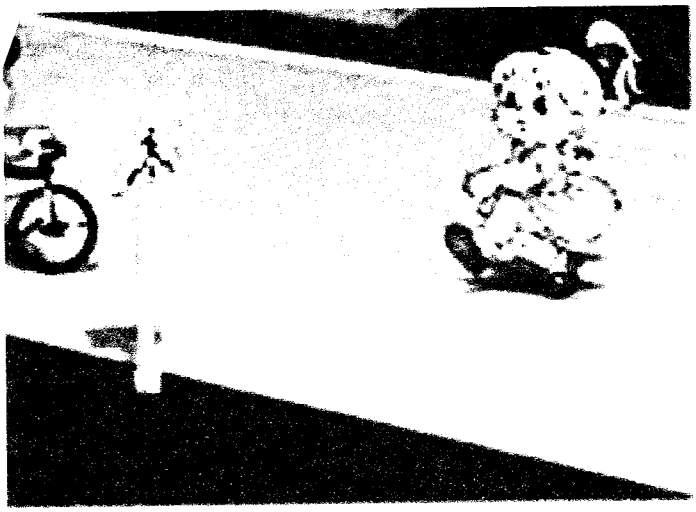

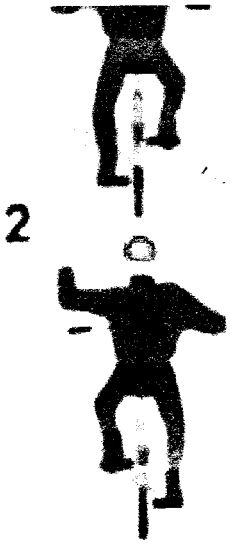

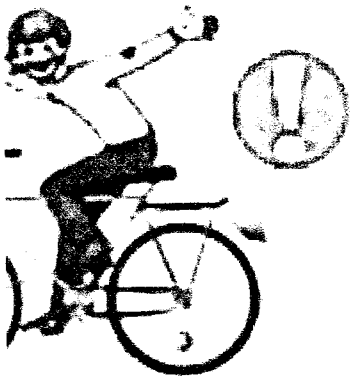

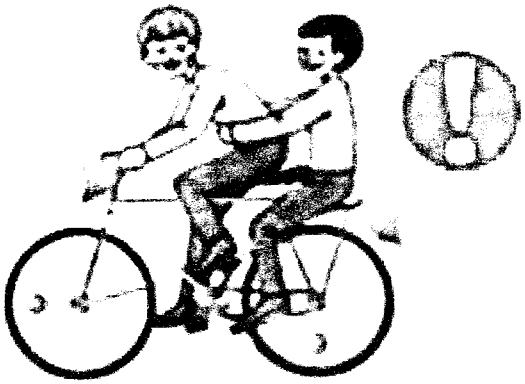

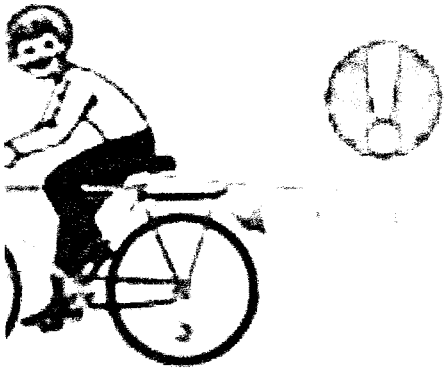

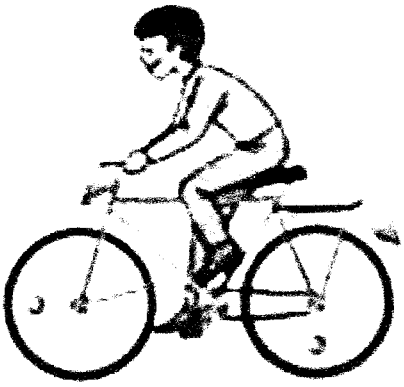

»Правила дорожного движения также запрещают водителям велосипеда ездить не держась за руль хотя бы одной рукой и перевозить пассажиров. Запрещается также буксировать велосипеды и использовать их в качестве буксировщиков (тягачей)

»Следите за исправностью своего велосипеда. Перед началом движения проверьте исправность тормозов, звонка, надежность крепления руля и сидения, если необходимо, подкачайте шины.

Тақырыбы: Жараланған кезде алғашқы медициналық көмек көрсету. Жоғарғы және төменгі аяқ-қол дене бөліктерінің сынған немесе буыны шығып кеткен кезде алғашқы медициналық көмек көрсету ережелері	**Мектеп:** **Мұғалімнің есімі:** **СЫНЫП:**

Күні:	**Қатысқандар саны:**	**Қатыспағандар:**

Сабақ мақсаттары	Оқушыларға алғашқы медициналық көмек, асептика және антисептика туралы түсінік беру.
Бағалау критерийі	Жеке, топтық тапсырмаларды орындай алады. Сабақ барысында тыңдаушының назарын өзіне аудара алады.
Ресурстар	Суреттер, топка бөлуге арналған кеспе қағаздар және әртүрлі заттар, топтық тапсырмалар, кері байланыс.
Әдіс-тәсілдер	Сұрақ-жауап, әңгімелеу, түсіндіру, ойын, көрнекілік. Рефлексия.

Сабақ барысы

Жоспарланған уақыт	**Сабақ барысы**	**Ресурстар**
Басталуы 3минут	Ұйымдастыру кезеңі: 1)Оқушылармен сәлемдесу. 2)Оқушыларды түгелдеу. 3)Оқушылардың сабаққа дайындығын тексеру. 4) Сабақтың тақырыбы, оқу мақсаты және бағалау критерийлерімен таныстыру. «Комплимент» әдісі арқылы жағымды ахуал туғызу Бір-біріне есімдерінің бас әріптерінен басталатын комплименттер айтады. Топка парта бойынша бөлу: I топ II топ III топ	Суреттер, слайд Бағалау
Ортасы 20 минут	Жарақаттар – бұл адам ұлпалары мен органдарының зақымдануы, сырткы себептерден аяқ-қолдың сынуы мен буынның шығуынан, жұмсақ ұлпаның жарылануы мен дененің сыдырылуынан, органдардың зақымдануынан және көптеген басқа жәйттердің әсерінен ұлпалар мен органдар тұтастығы мен қызметінің бұзылуы. Алғашқы көмек дегеніміз – зардап шеккен адамның жарақатын аскындырмай, оған әртүрлі медициналық көмек шараларын дұрыс көрсетіп,оның өмірін сақтап қалуға бағытталған іс-әрекет. Сондықтан да жарақаттанған адамның өмірі мен патологиялық процестердің одан арғы салдары көбінесе апат болған жердегі алғашқы көмектің көрсетілген уақыты мен оның сапасына тығыз байланысты.	**Қалыптастырушы бағалау:** Өз ойын дұрыс мағынада білдіріп, талқылауға белсенділікпен қатысқан оқушыға «Жарайсың!» деген мадақтау сөзімен ынталандыру.

	Жарақаттану мынадай түрлерге бөлінеді: 1. Өндірісте (өнеркәсіпте, ауыл шаруашылығында) жарақаттану; 2. Көлікте (автомобиль, темір жол, су көлігі, әуе көлігі) жарақаттану; 3. Көшеде жарақаттану (адамдардың көшеде құлап калуынан, құлаған заттардың соғуынан, т. б. закымдану); 4. Әскери кызметшілердің соғыс кезіндегі және бейбіт кездегі жарақаттары болып табылатын әскери жарақаттану; 5. Спортпен айналысқан кездегі спорт жарақаттары. Алғашқы көмек көрсету түрлері Күю - жоғары температура ықпалынан (термиялық күйіктер), қышқыл және сілті (химиялық күйіктер), электр тоғы, иондалушы сәулелену салдарынан болады. Термиялық күйіктер. Үш түрде ажыратылады: жеңіл, орташа және ауыр. Күйіктің жеңіл түрінде күйіп калған тері кызарады, катты ауырады. Ауыр түрдегі күйікте тері күлдірейді, беті кызарады және күлдіреген теріде ак бөліктер пайда болуы мүмкін. Кең көлемді күйіктерде адам естен танып, күйзелісте болғанда аурудан катты сенделеді, кашуға тырысады, орнын және жағдайды бағдарлай алмайды. Абыржу тежелумен, көңілсіздікпен алмасады. Ыстык ауамен, бумен, түтінмен дем алу тыныс алу жолдарының күюіне, көмейдің ісінуіне, дем алудың бұзылуына әкеп соғады. Бұл гипоксияға әкеледі (организмдегі клеткалар тобына оттегінің жетіспеуі). Күн өту - күн көзінің бастан өтіп кетуі нәтижесіндегі организмнің ауыр сыркаулы күйі. Зардап шегушіде жүрек айнушылык, локсу, мұрыннан кан кету, көзінің көруі бұзылуы мүмкін, тыныс алу және тамырдың жиі соғуы, ессіз калыптағы жағдайдағы окиғалар да байкалады, тыныс алу және жүрек кызметінің токтауы байкалады. Алғашқы жәрдем. Зардап шегушіні салкын бөлмеге немесе көлеңкеге әкеліп, үстіндегі киімдерін шешіп, жүрек аумағына және басына суык басып, молырак тұзды сусын беру кажет. Ауыр түрінде колдан дем алдыруға және жүрекке массаж жасауға кірісу керек. Кажеттілік болса зардап шегушіні емдеу мекемесіне жеткізу кажет. Суға кету - тыныс алу жолдары сұйыктыкка немесе сұйыктык массасына толады. Суға кету белгілері аузынан көбік ату, тыныс алу және жүрек кызметінің токтауы, тері бетінің көгеруі, карашыктың ұлғаюы болып табылады. Алғашқы жәрдем. Ауыз куыстарын тазалау, зардап шегушіні ішімен құткарушының санына жатқызу керек, зардап	

	шегушінің басы жерге салбырап тұру үшін, иығымен арқасы мен кеудесінен басып, өкпе мен асқазандағы суды шығару кажет, колдан дем алдыруға кірсу керек (зардап шегушіні жылындыру үшін үйкелеу керек).	
Аякталуы 10 минут	Бүгінгі сынып сағатында алғашқы көмек көрсетудің принциптері мен оқыс жағдайда зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсетудің жолдарымен таныстық. Көп жағдайда зардап шегушінің толық жазылып кетуі немесе өмір бойы мүгедек болып калуы осы алғашқы көмекке байланысты. Дер кезінде дұрыс көрсетілген алғашқы көмектің арқасында адам өмірін сактап калуға өз үлесіңізді қоса аласыз. Әрекет етуден корыкпаңыз, сіз әншейін көмекке шакырып айкайлаған болсаңыз да осының өзі сіздің үлесіңіз.	**Калыптастырушы бағалау:** Ой ойын дұрыс мағынада білдіріп талаптарға белсенділік пен жауапкершілікпен тілді басқаратын оқушыларды бағалайды
Сабактың соңы 2 мин	Рефлекция « Аякталмаған сөйлем» әдісі Сабак соңында оқушылар өз ойларын стикерлерге жазады: - Мен бүгін .....білдім - Маған .... қызыкты болды - Маған....киын болды 	**«Аякталмаған сөйлем» әдісі.** Мұғалім сабакты корытындылау максатында оқушылардың сабакка деген көзкарасын, рефлексиясын тыңдайды.

Білімдінің күні жарық
Білімсіздің кү
Абай
АЛҒАШҚЫ ЖӨРДЕМ

ЖШС«Жалын-2021»зияткерлік білім беру мектебі

Бекітілді:

Мектеп директоры

Койайдаров Е.С

5-сынып

№ р/с	Айлар	Тақырыптың атауы	Сағат саны
1.	қыркүйек	Біздің қала (ауыл), аудан.	1
2.	қазан	Жол таңбаларының белгіленуі.	1
3.	қараша	Қосымша секциялары бар бағдаршамдар.	1
4.	желтоқсан	Жол тәртібін реттеуші	1
5.	қаңтар	Жол жүру белгілері және олардың қолданысы.	1
6.	ақпан	Жүргізушінің еңбегінің ерекшеліктері мен негізгі міндеттері. Қазіргі заманғы көлік – жоғары қауіпті аймақ.Қоғамдық көлік.	1
7.	наурыз	Жол қозғалысының қауіпсіздігіне ауа-райының әсер етуі.	1
8.	сәуір	Велосипедпен жүру.	1
9.	сәуір	Жараланған кезде алғашқы медициналық көмек көрсету. Жоғарғы және төменгі аяқ-қол дене бөліктерінің сынған немесе буын шығып кеткен кезде алғашқы медициналық көмек көрсету ережелері.	1
10.	мамыр	Қорытынды сабақ.	1
	Барлығы:		10

Тақырыбы: Біздің аудан (ауыл), қала		**Мектеп:** Жаңа-Жол **Мұғалімнің есімі:** Сатыбай А.А **СЫНЫП:** 6 а
Күні:	**Қатысқандар саны:**	**Қатыспағандар:**

Сабақ мақсаттары	Туған жердің тарихын білуге, өз Отанын сүюге тәрбиелеу. Ойын көркем әрі толық жеткізе білуге баулу.
Бағалау критерийі	Жеке, топтық тапсырмаларды орындай алады. Сабақ барысында тыңдаушының назарын өзіне аудара алады.
Ресурстар	Суреттер, топқа бөлуге арналған кеспе қағаздар және әртүрлі заттар, топтық тапсырмалар, кері байланыс.
Әдіс-тәсілдер	Сұрақ-жауап, әңгімелеу, түсіндіру, ойын, көрнекілік. Рефлексия.

Сабақ барысы

Сабақ кезеңі/ Уақыты	Педагогтіңіс-Әрекеті	Оқушының іс-әрекеті	Бағалау	Ресурстар
Сабақтың басы 10-минут	**Ұйымдастыру кезеңі:** «Біздің аудан (ауыл), қала» атты тәрбие сағатымызға қош келдіңіздер! -Сұлу дала! Менің сүйген еркемсің, Жаным сенен жаратылған өлкемсің. Қандай жақсы, қазақ болып туғаным, О, туған жер! Тамашасың, көркемсің, -осы бір төрт шумақ өлең жолдарымен ашық тәрбие сағатымызды бастаймыз. Тәрбие сағатымыздың тақырыбы туған жер болғандықтан әр кім өз туған ауылының тарихын білуге міндетті. Олай болса экранға назар аударайық! **«Ауылым-алтын бесігім»** бейнебаян Топқа бөлу (сурет арқылы) I топ «Кесене-тарихи ескерткіш» II топ « Мешіт-имандылық ұясы» III топ «Денсаулық-зор байлық» IV топ « Мектеп- білім бұлағы» **I тапсырма** Топтық тапсырма: әр топ өздері таңдаған ғимараттары туралы ақпарат жинап, қағаз бетіне түсіріп, келесі топқа түсіндіреді. Менің туған ауылым, Туған жерім, мекенім. Өскен жерім Талапкерім, Жарқырасын жұлдызың! **II тапсырма** Тақырыпты тереңірек ашу үшін	Оқушылыр бүгінгі ашық тәрбие сағатына өздерінің дайын екендіктерін, тақырыпқа сәйкес белсенділіктерін көрсетеді; Постер қорғау Оқушылар жаңа тақырып туралы ойларымен бөліседі;	Өз ойын дұрыс білдіріп,талқылауға белсенділікпен қатысқан оқушыға **«Жарайсың!»**	Слайд Сурет

	әр топтан бір ер бала туған жер туралы төрт шумақ өлең оқып беру;	Белсенді оқушыны анықтау	Жақсы айткан оқушыға бағалы сыйлық беру;	
Сабақтың ортасы	**III тапсырма** **«Табиғат бізге не береді?»** Оқушыларға стикер таратылады. Мысалы: табиғат бізге ішетін тамақ, киетін киім, жұтатын ауа, сусын, шығармашылық шабыт, қуаныш, дәрі - дәрмек, танып - білу, білім, қазба байлықтар Бұл жерде «соғыс, ашаршылық, табыну» сөздері жарамайды, сондықтан себетке тастаймыз. **«Біз табиғатқа не бере аламыз?»** Аяушылық, қамқорлық, қорғаныш, аялау, жылылық, мейірімділік, қайырымдылық махаббат, реніш, қоркыныш, жирену деген сөздердің ішінен керектісін алып Керек емес сөзді себетке тастау. **Дәйексөз.** «Туған жердей жер болмас, Туған елдей ел болмас.» Түсіндіру: «Туған жердей жер болмас, туған елдей ел болмас.» деген даналығында үлкен мән бар. Туған жер - әрбір адамның жарық дүниеге шыр етіп келген киелі мекені, ең алғаш жұткан ауасы, табанының бастапқы ізі түскен жері, аялап өсірген алтын бесігі. Адам тағдыры да туған жерімен байланысты. Сондықтан, әрбір адам өзі туып өскен мекенін құрметтеп, оған қамқоршы бола білуі керек. Өз туған жерінің әр тасын, әр құсын қызғыштай қорып, оған деген асқақ сезімін өз қамқорлығы арқылы көрсетіп отырған адамды ғана туған жерін құрметтейтін адам деуге болады.	Оқушылар берілген тапсырманы стикер арқылы орындайды.	Оқушыларды шапалақ арқылы қошеметтеу.	Стикер
Сабақтың соңы	**Жүректен – жүрекке**. Сөйлемдерді өз ойларыңмен жалғастырып айтыңдар. - Мен туған жерді сүйемін, өйткені..... - Мен туған жерді қорғаймын, өйткені... - Мен туған жерімді мақтан етемін, өйткені..	Оқушылар бүгінгі тақырып туралы ойларын жеткізеді.	.	

STEAM

Тақырыбы: Жол таңбаларының белгіленуі		**Мектеп:** **Мұғалімнің есімі:** **СЫНЫП:**
Күні:	**Қатысқандар саны:**	**Қатыспағандар:**
Сабақ мақсаттары	-Жол ережесін қатаң сақтауға дағдыландыра отырып, көше ережесіне байланысты ұғымдар мен терминдерді білу адам өмірі үшін қажеттілігін түсіндіру; Жол белгілерін ажырата білуге баулу, жолда жүру мәдениетін қалыптастыру. -Жолда жүру ережесін сақтауға тәрбиелеу, әдептілікке, өзара достыққа тәрбиелеу.	
Бағалау критерийі	Жеке, топтық тапсырмаларды орындай алады. Сабақ барысында тыңдаушының назарын өзіне аудара алады.	
Ресурстар	Жол белгілері, бағдаршам суреті, АКТ.	
Әдіс-тәсілдер	Сұрақ-жауап, әңгімелеу, түсіндіру, ойын, көрнекілік. Рефлексия.	

Сабақ барысы

Жоспарланған уақыт	**Сабақ барысы**	**Ресурстар**
Басталуы 3минут	Ұйымдастыру кезеңі: 1)Оқушылармен сәлемдесу. 2)Оқушыларды түгелдеу. 3)Оқушылардың сабаққа дайындығын тексеру. 4) Сабақтың тақырыбы, оқу мақсаты және бағалау критерийлерімен таныстыру. «Комплимент» әдісі арқылы жағымды ахуал туғызу Бір-біріне есімдерінің бас әріптерінен басталатын комплименттер айтады. Топқа парта бойынша бөлу: I топ **«Бағдаршам»** II топ **«Жүргізуші»** III топ **«Аялдама»** Жолда жүру ережелеріне арналған тәрбие сағатымызды Шөмішбай Сариевтің мына өлең жолдарымен бастаймыз. Арманға алдан күткен асығамыз, Біз қалай толқын атпай басылармыз. Жол жүру ережесін жақсы біліп, Сақтықта тұра алатын жас ұланбыз. Жалғайтын достастырып бар елменен, Жолдардан тұрады ғой әлем деген. Бүгінгі бізге келген қонақтарға, Алдымен беріледі сәлем деген 1-тапсырма Жол ережелері мен жол белгілері туралы мақал-мәтел айту және жол белгісінің қандай белгіні білдіретінін табу. 1-сұрақ: Абайла, балалар! 2-сұрақ: Белгілі-бір жылдамдықтан асырмау! 3-сұрақ: Жаяу жүргіншілер жолы! 4-сұрақ: Тұрақтауға да, тоқтауға да тыйым салынған! 5-сұрақ: Дыбыстық дабылдарға тыйым салынған!	Суреттер, слайд Суреттер Бағалау

	6-сұрақ: Велосипедпен жүруге рұқсат жоқ! 7-сұрақ: Тіке және оңға бұрылуға рұқсат белгісі! 8-сұрақ: Солға бұрылуға рұқсат белгісі!	
Ортасы 20 минут	2-тапсырма. Жұбымен ақылдас. «Жұмбақты шешу» **1-жұмбақ:** Арканым бар тым ұзын, Ала алмайсың бір үзім. Ақылға салып ойланып, Тапшы мұны пысығым. (Жол) **2-жұмбақ:** Жалғаған ел ортасын, Жатыр тосып аркасын. (көпір) **3-жұмбақ:** Бұйырмапты бас та, ауыз да, құлақта, Бақырайған үш көзі бар бірақ та. (Бағдаршам) 3-тапсырма. **«Кім жылдам» жол белгілеріне байланысты берілген суретті құрастыру және қандай белгі екенін анықтау.**	**Қалыптастырушы бағалау:** Өз ойын дұрыс мағынада білдіріп, талқылауға белсенділікпен қатысқан оқушыға «Жарайсың!» деген мадақтау сөзімен ынталандыру.
Аяқталуы 10 минут	Қорытынды. Оқушыларға сценарий тарату арқылы көрініс кою. **Көрініс.** «Үш көзді дәумен кездесу» Көшеде арлы-берлі жүрген машиналар, ортада бағдаршам. Ортаға жүгіріп бала шығады. **Бала:** Қап мына көшеден қалай өтіп кетсем екен а, жолда машиналар көп екен. «Тәуекел» көшені кесіп жүгіріп өтіп кетейін. **Бағдаршам:-** Ей, тоқта! қайда барасың? **Бала:** - А а.. Сен кімсің? **Бағдаршам:-** Мен бағдаршаммын, сен көше тәртібін бұздың. **Бала:** - Қалай? Қашан? **Бағдаршам:-** Сен қызыл көзім жанып тұрғанда көшені өтіп кетпек болдыңғой, сенің бұның дұрыс емес. **Бала:** - Енді қалай өтуім керек еді. **Бағдаршам:** - Сен мені жақсылап тыңдап айтқандарымды ұғып ал. Мына менің қызыл көзім жанғанда жолға карай жүруге болмайды, ал сары көзім жанғанда жолдан өтуге дайындал-деген белгі берем, ал жасыл көзім жанғанда жолдан өтуге рұқсат, өте бер, - деген белгіні білдіремін. **Бала:** - Жарайды айтқаныңызды ұктым, сенің айтканың бойынша жүретін боламын.	**Қалыптастырушы бағалау:** Өз ойын дұрыс мағынада білдіріп, талқылауға белсенділік пен қатысқан топты баска топ оқушылары бағалайды.
Сабақтың соңы 2 мин	Рефлекция « Аяқталмаған сөйлем» әдісі Сабақ соңында оқушылар өз ойларын стикерлерге жазады: - Мен бүгін .....білдім - Маған .... қызықты болды - Маған....киын болды 	**«Аяқталмаған сөйлем» әдісі.** Мұғалім сабақты корытындылау максатында оқушылардың сабакка деген көзкарасын, рефлексиясын тыңдайды.

STOP

Тақырыбы: Қосымша секциялары бар бағдаршамдар	Мектеп: [illegible] Мұғалімнің есімі: [illegible] СЫНЫП: [illegible]

Күні:	Қатысқандар саны:	Қатыспағандар:

Сабақ мақсаттары	Оқушыларға жолда жүру ережесін үйрете отырып олардан алған білімдерін пысықтау. Өз ойларын ашық айтуға, көше тәртібі белгілерін жатқа айтуға дағдыландыру. Оқушыларды мейірімділікке, байқағыштыкка тәрбиелеу.
Бағалау критерийі	Жеке, топтық тапсырмаларды орындай алады. Сабақ барысында тыңдаушының назарын өзіне аудара алады.
Ресурстар	Суреттер, топка бөлуге арналған кеспе қағаздар және әртүрлі заттар, топтық тапсырмалар, кері байланыс.
Әдіс-тәсілдер	Сұрақ-жауап, әңгімелеу, түсіндіру, ойын, көрнекілік. Рефлексия.

Сабақ барысы

Жоспарланған уақыт	Сабақ барысы	Ресурстар
Басталуы 3минут	Ұйымдастыру кезеңі: 1)Оқушылармен сәлемдесу. 2)Оқушыларды түгелдеу. 3)Оқушылардың сабакка дайындығын тексеру. 4) Сабактың такырыбы, оқу максаты және бағалау критерийлерімен таныстыру. «Комплимент» әдісі арқылы жағымды ахуал туғызу Бір-біріне есімдерінің бас әріптерінен басталатын комплименттер айтады. Топка парта бойынша бөлу: I топ **«Бағдаршам»** II топ **«Жүргізуші»** III топ **«Аялдама»** Реттеуші деген кім? Реттеуші алғаш үлкен қалаларда пайда болған, яғни оның негізгі міндетті көшедегі козғалысты реттеу. Оны реттеу үшін ол жезл деген құралды пайдаланды. Көпшілік оны «ала таяк» деп те атайды. **Жол белгілері** – *көлік қозғалысын реттеу және көлік жүргізуші мен жаяу жүрушіге маңайдағы жол жағдайы жөнінде ақпарат беру мақсатында көше мен жол бойына қойылатын арнайы белгілер.*	Суреттер, слайд Бағалау
Ортасы 20 минут	Үлкен қалаларда не көп, бағдаршамдар көп. Олардың көпшілігі көнеріп, істен шығып калып жатады. Тіпті кейде көлік козғалысы шамадан тыс көбейіп кетуі де әбден мүмкін.	**Қалыптастырушы бағалау:** Өз ойын дұрыс

	Ондайда жүріс - тұрысты реттеу үшін бағдаршамдар орнына реттеуші тұрады. Ол ала таяқшаның көмегімен козғалысты калыпка келтіреді. Егер реттеуші түн мезгілінде тұрса, жүргізуші көретіндей яғни таяқшаның ішінде жанып тұратын белгі болады. Егер реттеуші таяғын жоғары карай көтерсе, бұл дайындалу керектігін ескертеді. Мұндай жағдайда жүруге болмайды. Реттеуші бізге карай карап тұрса немесе арка жағын беріп тұрса жүруге тыйым салынады. Реттеуші бүйірімен бұрылып тұрса онда жүруге болады деген сөз, жүруге рұқсат берілген жағдайда реттеушінің екі иығы да саған көрініп тұрады. Егер бағдаршам жұмыс істеп тұрса, реттеуші де тұрса, онда реттеушінің кимылын басшылыкка алу керек. **1-тапсырма.** 1. Реттеуші деген кім, оның қызметі қандай? 2. Егер реттеуші таяғын жоғары көтерсе не істеу керек? 3. Қандай жағдайда жүргіншінің жүруіне болады? 4. Егер бағдаршам жұмыс істеп тұрса, реттеуші бағыт көрсетіп тұрса, кімге бағыну керек? **2-тапсырма.** «Жұмбак» Бір кырман ұп-ұзын қып койдым шауып, Помощка елдің көбін койдым жауып, Аспанда бұркырады,топан ұшты, Алмады жалғыз дәнді адам тауып. ***Қара жол*** Ала таяқ ұстаған, Жол тәртібін нұскаған. ***Полиция қызметкері*** Көше бойлап аяңдайды, Адам тасып, аялайды. ***Автобус*** Көліктің каншасын үстінен өткізген, Іргеден басталып, алыска жеткізген. ***Жол*** Жок өзінде бас та, ауыз да, құлак та, Бакырайған үш козі бар бірак та. ***Бағдаршам*** Арканым бар тым ұзын, Ала - алмайсың бір үзім. Табыңдаршы, балалар, Бұл жұмбактың шешуін. ***Жол*** Өзі сөйлей білмейді, Бірак «Токта, жүр!» дейді. ***Бағдаршам***	мағынада білдіріп, талкылауға белсенділікпен катыскан окушыға «Жарайсың!» деген мадактау сөзімен ынталандыру.
Аяқталуы 10 минут	***Қорытынды.*** Біздің калаларымызда, сол сияқты ауылды жерлердің бәріне ортак жол катынасы енгізілген. Бұл ережені окушылар, үлкендер де барлық жүргіншілер, көлік жүргізушілері бұлжытпай орындалуы керек. Жол заңы дұрыс жүріп, абай болуды талап етеді. Жол тәртібін бұзбаңдар, жол тәртібін бұзғандықтан кейбіреулер машина дөңгелегіне ілініп	**Қалыптастырушы бағалау:** Өз ойын дұрыс мағынада білдіріп, талкылауға белсенділік

	каза тауып, кейбіреулері жаракат алады. Жол тәртібін білейік, есен - аман жүрейік!	пен қатыскан топты баска топ оқушылары бағалайды.
Сабақтың соңы 2 мин	Рефлекция « Аякталмаған сөйлем» әдісі Сабақ соңында оқушылар өз ойларын стикерлерге жазады: - Мен бүгін .....білдім - Маған .... қызыкты болды - Маған....киын болды 	**«Аякталмаған сөйлем» әдісі.** Мұғалім сабакты корытындылау мақсатында оқушылардың сабакка деген көзкарасын, рефлексиясын тыңдайды.

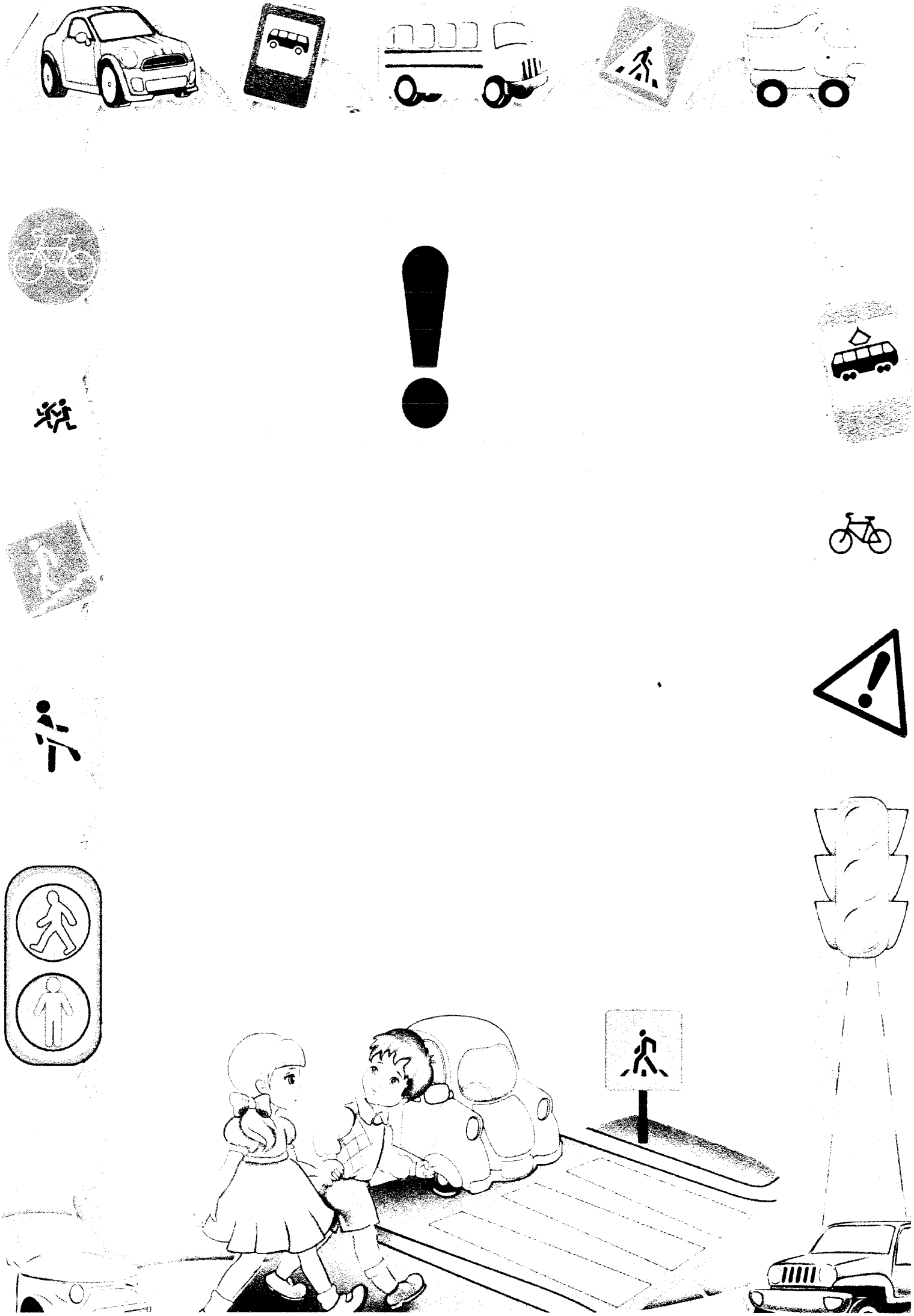

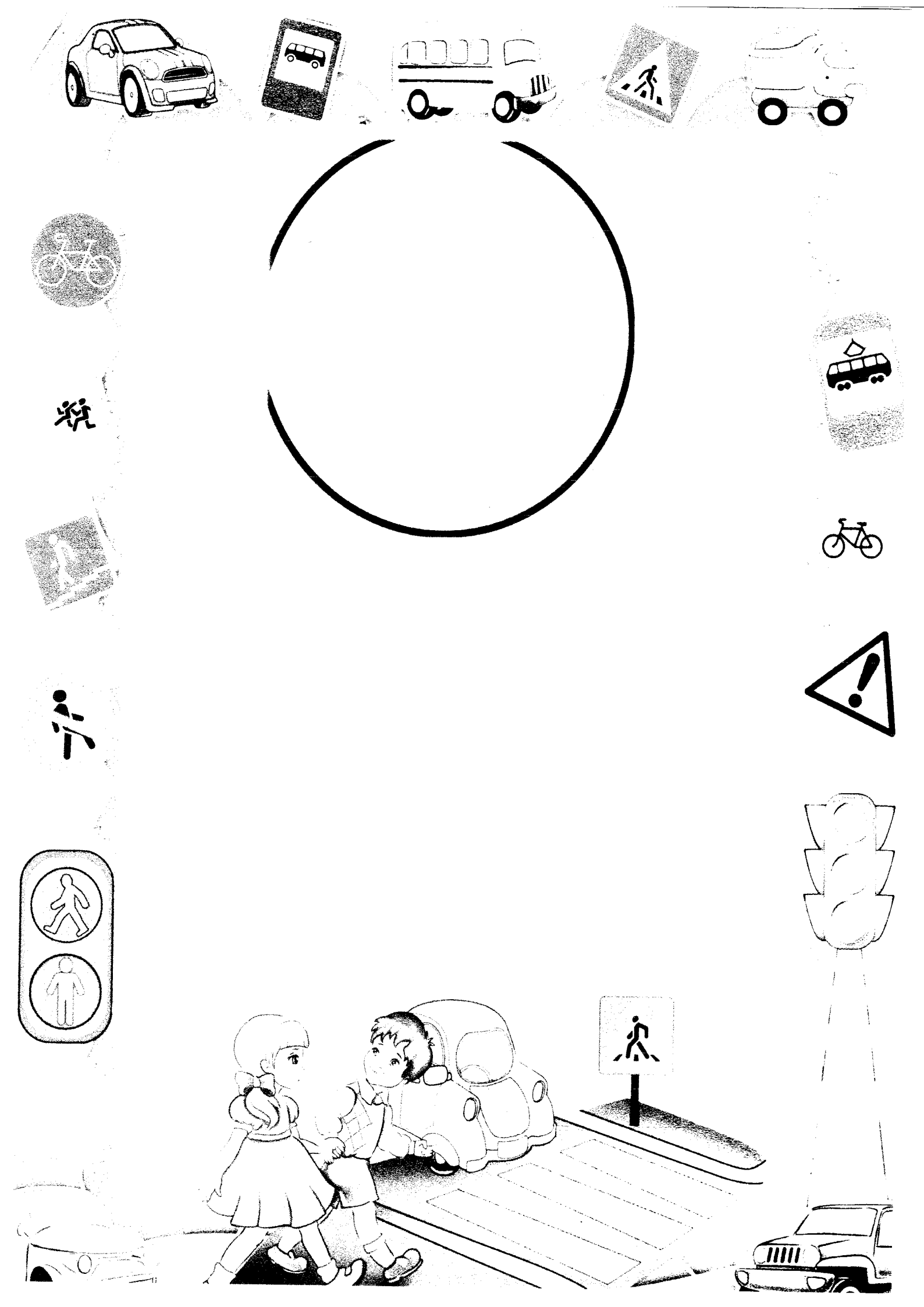

Тақырыбы: Жол тәртібін реттеуші		**Мектеп:** **Мұғалімнің есімі:** **СЫНЫП:**
Күні:	**Қатысқандар саны:**	**Қатыспағандар:**
Сабақ мақсаттары	Оқушыларға көше қатынасы ережелерін меңгерту; Жолда жүру ережесін есте сақтау арқылы білгендерін пайдалана білуді тұрақты дағдыға айналдыру;Оқушыларды жол ережелерін бұлжытпай орындауға, сақтыққа тәрбиелеу.	
Бағалау критерийі	Жеке, топтық тапсырмаларды орындай алады. Сабақ барысында тыңдаушының назарын өзіне аудара алады.	
Ресурстар	Бағдаршам, жол белгілері, плакатка жазылған ескерту сөздер, макеттер.	
Әдіс-тәсілдер	Сұрақ-жауап, әңгімелеу, түсіндіру, ойын, көрнекілік. Рефлексия.	

Сабақ барысы

Жоспарланған уақыт	**Сабақ барысы**	**Ресурстар**
Басталуы 3минут	Ұйымдастыру кезеңі: 1)Оқушылармен сәлемдесу. 2)Оқушыларды түгелдеу. 3)Оқушылардың сабакка дайындығын тексеру. 4) Сабақтың тақырыбы, оқу мақсаты және бағалау критерийлерімен таныстыру. «Комплимент» әдісі арқылы жағымды ахуал туғызу Бір-біріне есімдерінің бас әріптерінен басталатын комплименттер айтады. Топқа парта бойынша бөлу: I топ **«Бағдаршам»** II топ **«Жүргізуші»** III топ **«Аялдама»** Мұғалім: Балалар, бағдаршамды кім ойлап тапқанын білесіңдер ме? Ал ендеше тыңдап көрелік. Оқушы: Алғашқы бағдаршам теміржол бойында пайда болды. Оны ойлап тапқан адамның есімі тарихта сақталмаған. Оны көше қиылысына ыңғайлап, қайта жасаған ағылшын инженер - механигі Д. Найт болатын. Ол 1868 жылы Лондондағы парламент үйінің алдына бағдаршам орнатты.	Суреттер, слайд Бағалау
Ортасы 20 минут	**1-тапсырма.** Жұмбақ 1 - жұмбақ: Арканым бар тым ұзын, Ала алмайсың бір үзім. Ақылға салып ойланып,	**Қалыптастырушы бағалау:** Өз ойын дұрыс мағынада білдіріп. талқылауға белсенділікпен қатысқан оқушыға

	Тапшы мұны пысығым. (жол) 2 - жұмбақ: Бір тұлпар, су ішпейді, жем жемейді, Ескеріп ешбір адам емдемейді. Жүк емес жануарға жүз адам да, Шылбырын сымға байлап тез жөндейді. (трамвай) 3 - жұмбақ: Бұйырмапты бас та, ауыз да, құлакта, Бакырайған үш көзі бар бірак та. (бағдаршам) **2-тапсырма.** Викториналық сұрактар. 1 - сұрақ. Жолаушылар дегеніміз кімдер? Жауап: Кез - келген көлік түрін пайдаланатын адамдар. 2 - сұрақ. Бағдаршам дегеніміз не? Жауап: Бағдаршам автомат жүйссіне косылған үш көзді аспап. Жол қоғалысын реттейді. 3 - сұрақ. Велосипедпен неше жастан бастап жолмен жүруге болады? Жауап: жол бойына 14 жаска толған балаларға ғана рұксат. 4 - сұрақ. Жиекжол жоқ жерде калай жүру керек? Жауап: Ауылдық жерлерде жиекжол болмауы мүмкін, ондай жағдайда жолдың бір шетімен келе жатқан көлікке карама - карсы бағытта жүрген жөн.	«Жарайсын!» деген мадактау сөзімен ынталандыру.
Аяқталуы 10 минут	3-тапсырма. «Бағдаршам ойыны» Ойын жүргізушісі алдын ала дайындаған үш түсті көрсетіп, оқушылардың каншалықты жинакы екенін байқайды. Ойын шарты: 1) Бағдаршамның жасыл көзін көрсеткенде балалар жүрген сиякты бір орында аяктарын козғалыска келтіреді. 2) Сары көзін көрсеткенде ду кол шапалактайды. 3) Қызыл көзін көрсеткенде бір орында козғалмай тұрып калады. Мұғалім: Қызыл көзін ашканда, Сынық сүйем баспа алға.	**Қалыптастыруш ы бағалау:** Өз ойын дұрыс мағынада білдіріп, талқылауға белсенділік пен катыскан топты баска топ окушылары бағалайды.

	Сары көзін ашканда, Қарап қалма аспанға Жасыл көзін ашқанда, Өте бергін, жасқанба!	
Сабақтың соңы 2 мин	Рефлекция « Аяқталмаған сөйлем» әдісі Сабақ соңында оқушылар өз ойларын стикерлерге жазады: - Мен бүгін .....білдім - Маған .... қызықты болды - Маған....қиын болды 	**«Аяқталмаған сөйлем» әдісі.** Мұғалім сабақты қорытындылау мақсатында оқушылардың сабаққа деген көзқарасын, рефлексиясын тыңдайды.

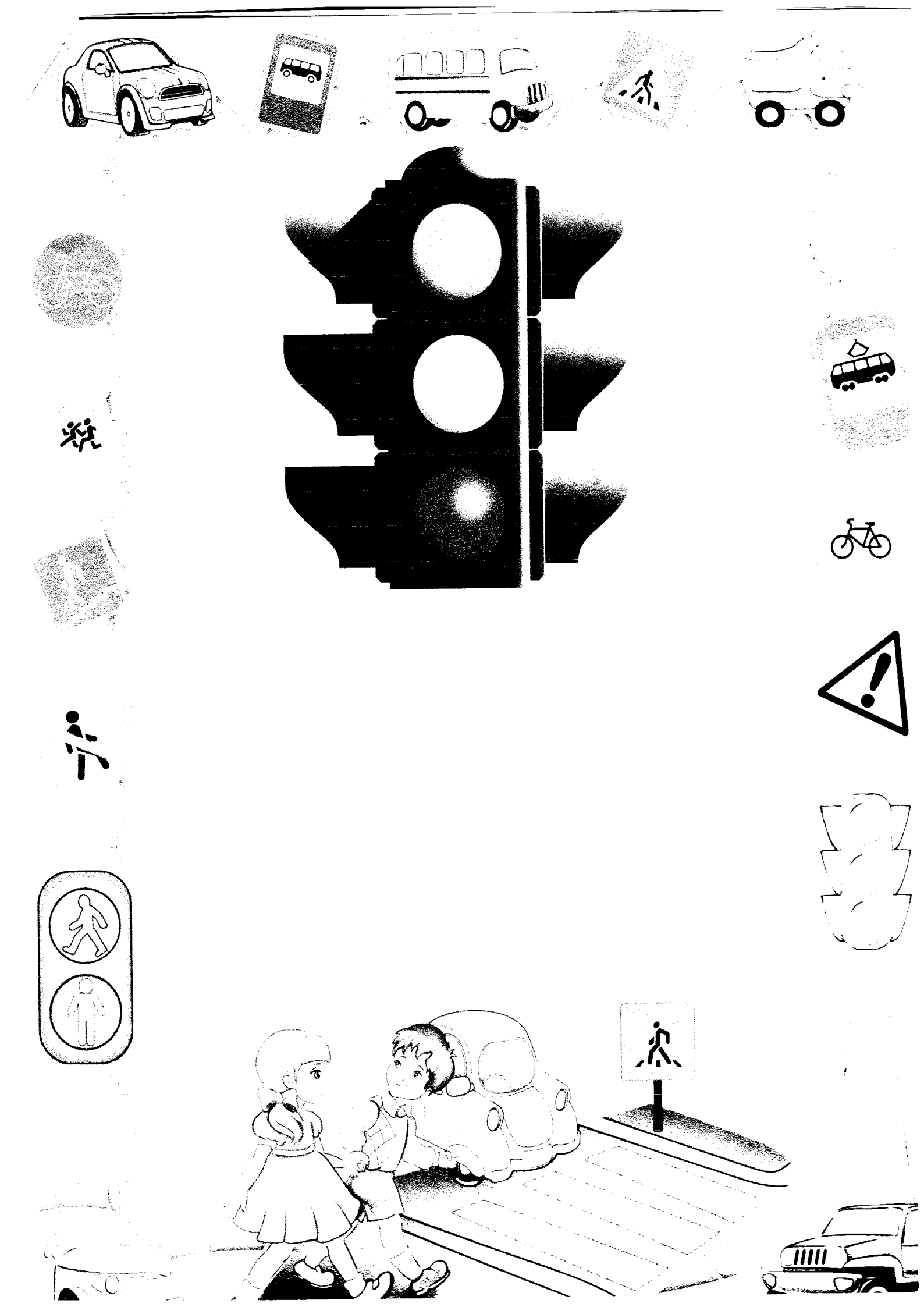

Тақырыбы: Жол жүру белгілері және олардың қолданысы		Мектеп: Мұғалімнің есімі: СЫНЫП:
Күні:	**Қатысқандар саны:**	**Қатыспағандар:**
Сабақ мақсаттары	Оқушыларды жол ережесімен таныстыра отырып, жол қауіпсіздігін сақтаудың адам өміріндегі маңыздылығын ұғындыру. Тәртіпке, сақ болуға, көшеде өздерін дұрыс ұстап жүруге тәрбиелеу.	
Бағалау критерийі	Жеке, топтық тапсырмаларды орындай алады. Сабақ барысында тыңдаушының назарын өзіне аудара алады.	
Ресурстар	Суреттер, топқа бөлуге арналған кеспе қағаздар және әртүрлі заттар, топтық тапсырмалар, кері байланыс.	
Әдіс-тәсілдер	Сұрақ-жауап, әңгімелеу, түсіндіру, ойын, көрнекілік. Рефлексия.	

Сабақ барысы

Жоспарланған уақыт	**Сабақ барысы**	**Ресурстар**
Басталуы 3минут	Ұйымдастыру кезеңі: 1)Оқушылармен сәлемдесу. 2)Оқушыларды түгелдеу. 3)Оқушылардың сабакка дайындығын тексеру. 4) Сабақтың тақырыбы, оқу мақсаты және бағалау критерийлерімен таныстыру. «Комплимент» әдісі арқылы жағымды ахуал туғызу Бір-біріне есімдерінің бас әріптерінен басталатын комплименттер айтады. Топқа парта бойынша бөлу: I топ **«Бағдаршам»** II топ **«Жүргізуші»** III топ **«Аялдама»** **Қызығушылықты ояту.** www.bilimland.kz порталындағы «Видеожинак» ресурсы («Сынып сағаты тақырыптары» бөлімі) арқылы оқушыларға бейнебаян көрсету. **Мұғалім:** - Құрметті оқушылар, бейнебаяннан көргеніміздей бүгінгі тәрбие сағатымыздың тақырыбы кандай деп ойлайсыздар? Неліктен мен сіздерге қызыл, сары, жасыл жетондар арқылы топқа бөлдім. Бұның сыры неде? - Дұрыс айтасыздар, жолда жүру ережесі, бағдаршамның адам өміріндегі маңызы туралы болмак. Сабағымыздың басты мақсаты егемендігі мен елдігі орнаған осындай Қазакстан атты бейбіт өлкемізде сәбилердің қуанышты күлкісі мен аналарымыздың әсем жүзі бақытқа толы болса дейміз, ол үшін әр азамат өмір қауіпсіздігін сақтап, жол тәртібін білу керек	Суреттер, слайд Бағалау

Ортасы 20 минут	**1-тапсырма.** Сұрақ қою айдары **1-сұрақ:** - Әр бір аймақтың өмірі көлікпен тығыз байланысты. Сондықтан жолда жүру тәртібі мен қауіпсіздік ережелерін білулерін керек. Әрбір жаяу жүргінші, әр бала жол бойында аса сабырлылықпен аспай-саспай жүріп тұруға тиіс. Сол себепті сіздерге қояр бірнеше сұрағым бар. Бірінші, жаяу жүргіншілер қандай жерлермен жүреді? **Жауап:** Жаяу жүргіншілер жиек жолмен жүруге тиіс. Ал жол үсті тек көліктің жүруіне арналған. Жаяу жүргіншілер жиек жолдың тек оң жағымен жүреді, сонда қарсы келе жатқан адамдарға бөгет жасамайтын болады. **2-сұрақ:** - Топталып келе жатқан жүргіншілер жол бойымен қалай жүруі керек? **Жауап:** Бір топ жаяу жүргінші тек жиек жолмен немесе келе жатқан көлікке қарсы бағытта жолдың сол жақ жиегімен екі қатардан аспай жүру керек. Олар жолды кесіп өтпек болса, екі көшенің немесе жолдың қиылысқан тұсына тоқтау керек. Негізінен жол тәртібін сақтап, жаяу жүргіншіге арналған жолмен немесе бағдаршамнан өтуі керек. **3-сұрақ:** - Жол өткелінен жүгіріп өтуге бола ма? **Жауап:** Жүгіріп келе жатқан адам айналасын бағдарлай алмай қалады және қарсы келіп қалған көлікті байқағанмен, сасқалақтап жарақаттануы мүмкін. Сондықтан әр кез сақ болып, асықпай жүрген абзал. **4-сұрақ:** - Көліктің оңға бұрылатынын қалай білуге болады? **Жауап:** Оңға бұрылатын көлік жолдың оң жағындағы бірінші қатарда тұрады және оң жақ бұрылысты білдіретін жарығын жағады. **5-сұрақ:** - Аялдамаға тоқтаған автобустың қай жағынан өту керек? **Жауап:** Аялдамаға тоқтаған автобустың алдынан да, артынан да өтуге болмайды. Сол айналада жол өткелі болуға тиіс, содан өту керек. **6-сұрақ:** - Жол үстінде топталып жүрудің қауіптілігі неде? **Жауап:** Топталып келе жатқан балалар өзара әңгімеге айналып, жолда жүру ережесін ұмытып кетуі мүмкін. Сондықтан жол өткелдерінде әңгімені қойып, барлық зейінді жол қауіпсіздігіне аудару керек.	**Қалыптастырушы бағалау:** Өз ойын дұрыс мағынада білдіріп, талқылауға белсенділікпен қатысқан оқушыға «Жарайсың!» деген мадақтау сөзімен ынталандыру.

	2-тапсырма. «Жол белгілері». Оқушыларға жол белгілері көрсетіледі. Оқушылар жауап береді 1 (қозғалысқа тыйым салынады) 2 (балалар өтпесі) 3 (тыйым салу белгісі) 4 (сақтандыру, ескерту белгісі) 5 (жаяу жүргіншілер белгісі) 6 (міндеттеу белгісі) 7 (жол жұмыстары) 8 (аялдама белгісі) 9 (Велосипедпен жүру жолы) 10 (аялдамасыз қозғалуға тыйым салады)	
Аяқталуы 10 минут	**Мұғалім:** «Шуақты өміріміз күндей күліп, Жүректе бүршік атып гүлдейді үміт, Арманға сапар тарту мүмкін емес Жол жүру ережесін білмей тұрып. Қай көше, қай қалаға барсаңыз да, Қай ақыл өлшеміне салсаңыз да, Жол жүру ережесі – заңды тәртіп, Ол ортақ үлкен-кіші, баршаңызға» – дей келе бүгінгі кешімізді аяқтаймыз. **Хормен:** Жол тәртібін білейік, Аман-есен жүрейік. Қазақ атты елімде, Бақытты өмір сүрейік!	**Қалыптастырушы бағалау:** Өз ойын дұрыс мағынада білдіріп, талқылауға белсенділік пен қатысқан топты басқа топ оқушылары бағалайды.
Сабақтың соңы 2 мин	Рефлекция « Аяқталмаған сөйлем» әдісі Сабақ соңында оқушылар өз ойларын стикерлерге жазады: - Мен бүгін .....білдім - Маған .... қызықты болды - Маған....киын болды Оқытушы	**«Аяқталмаған сөйлем» әдісі.** Мұғалім сабақты қорытындылау мақсатында оқушылардың сабакка деген көзқарасын, рефлексиясын тыңдайды.

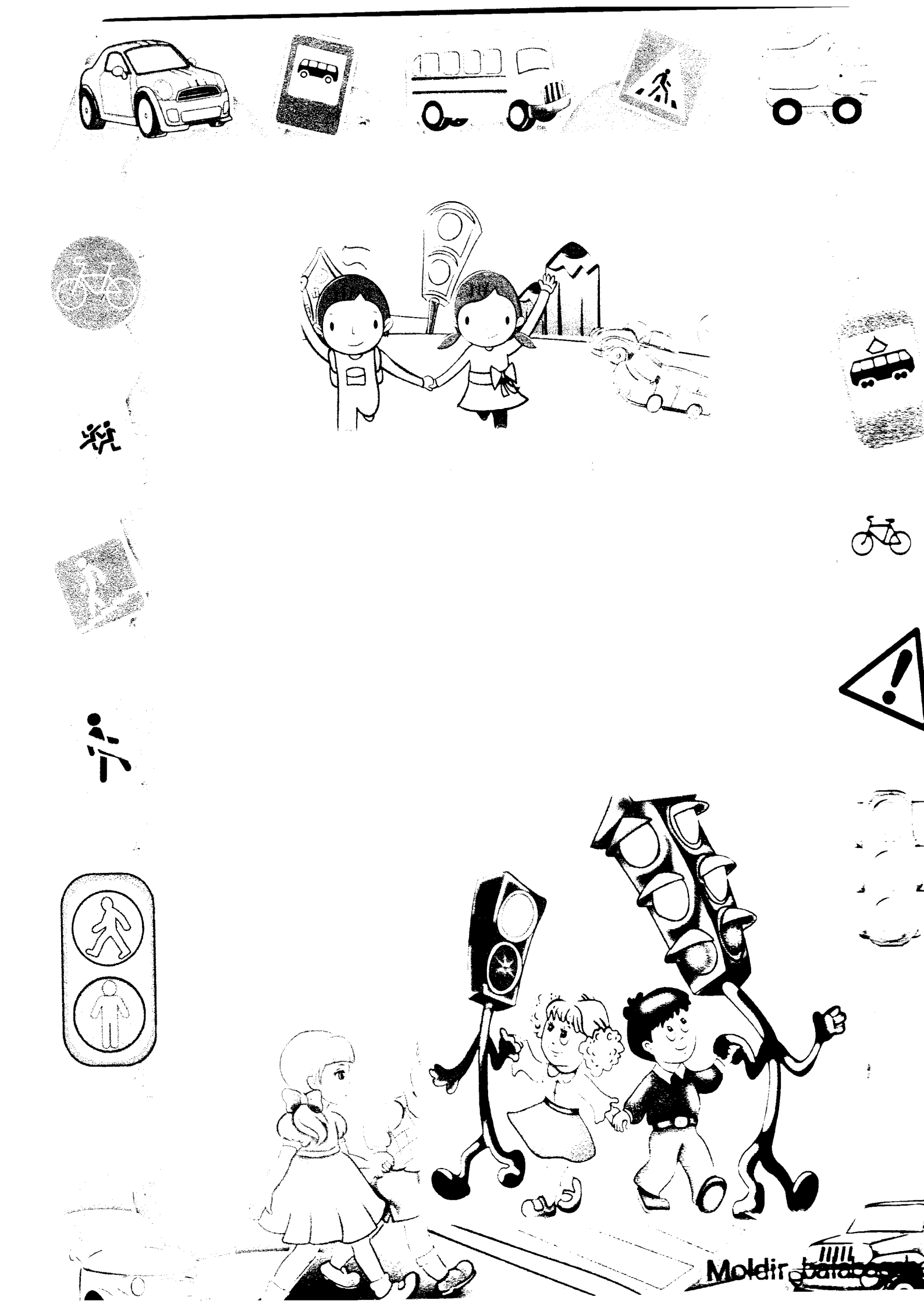
Moldir

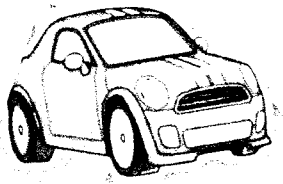

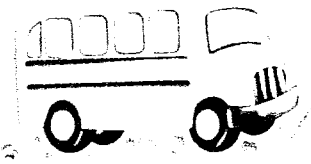

ЖОЛ БЕЛГІЛЕРІ

Олар 4 топқа бөлінеді:

Ескертуші белгілер *(алдағы қауіп туралы ақпарат береді)*

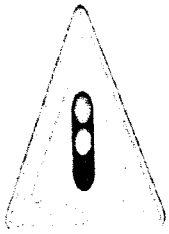

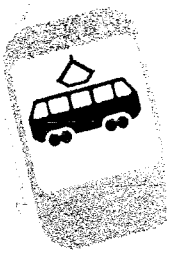

Тыйым салушы белгілер *(белгілерде көрсетілген бейнелердің жүруіне тыйым салады)*

Сілтеуші белгілер *(адамға қажетті нысанның қайда екенін көрсетеді)*

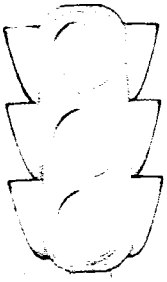
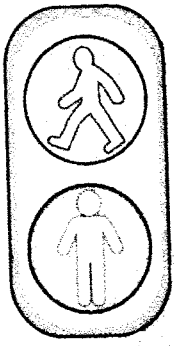

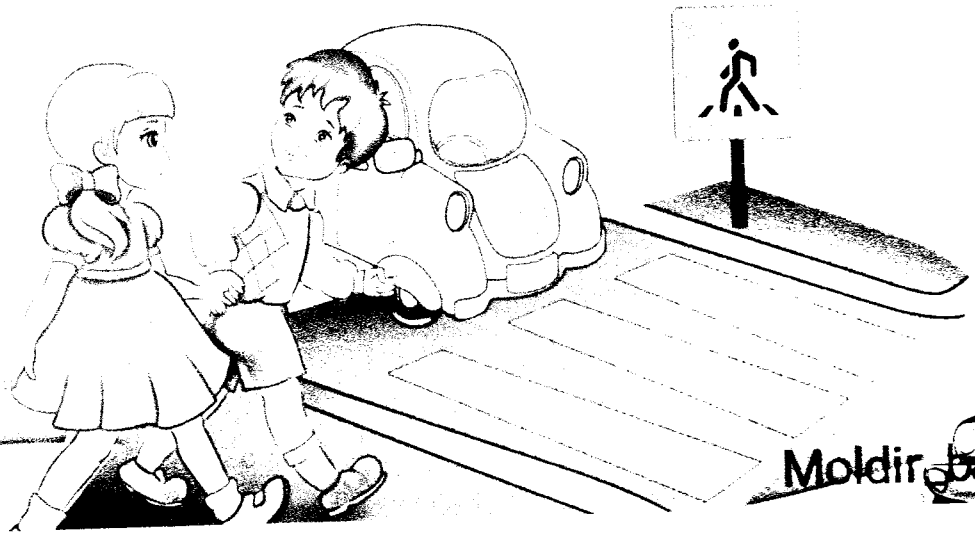

ЖШС Жалын-2021 зияткерлік білім беру мектебі.

Бекітілді.
Мектеп директоры:
Қойайдаров Е.С._____
Тексерілді:
Хидирова Г.Б._____

6-сынып

№ р/с	Айлар	Тақырыптың атауы	Сағат саны
1.	қыркүйек	Жол жүру ережелері (қайталау).	1
2.	қазан	Көлік құралдарының қозғалысы. Көлік құралдарының аялдама жолдары.	1
3.	қараша	Көлік құралдарының нөмірлік, тану белгілері мен жазбалары.	1
4.	желтоқсан	Жол-көлік оқиғасы уақытындағы оқушылардың мінез-құлқы.	1
5.	қаңтар	Түрлі жарақаттар алған жағдайда алғашқы медициналық көмек.	1
6.	ақпан	Жол қозғалысының қауіпсіздігі.	1
7.	наурыз	Жол қозғалысына қатысушылардың құқықтары, міндеттері мен жауапкершіліктері.	1
8.	сәуір	жаяу жүргіншілерге арналған жол жүру ережесі. Жол "қақпан".	1
9.	сәуір	Жол-көлік оқиғаларына әкеп соктыратын жол жағдайларын зерттеу .	1
10.	мамыр	Қорытынды сабақ.	1
	Барлығы:		10

Тақырыбы: ЖЖЕ қорытынды сабақ	Мектеп: Жалын-2021 Мұғалімнің есімі: Сейітжан Айзада СЫНЫП: 6Г
Сабақ мақсаттары	Көшеде жүру тәртібін және көше қатынас ережелерін қайталау. Оқушыларды сақтыққа тәрбиелеу. Өз бетімен жұмыс жасай білуге дағдыландыру.Сөздік корларын байыту.
Бағалау критерийі	Жеке, топтық тапсырмаларды орындай алады. Сабақ барысында тыңдаушының назарын өзіне аудара алады.
Ресурстар	Суреттер, топқа бөлуге арналған кеспе қағаздар және әртүрлі заттар, топтық тапсырмалар, кері байланыс.
Әдіс-тәсілдер	Сұрақ-жауап, әңгімелеу, түсіндіру, ойын, көрнекілік. Рефлексия.

Сабақ барысы

Жоспарланған уақыт	Сабақ барысы	Ресурстар
Басталуы 3минут	Ұйымдастыру кезені: 1)Оқушылармен сәлемдесу. 2)Оқушыларды түгелдеу. 3)Оқушылардың сабакка дайындығын тексеру. 4) Сабақтың тақырыбы, оқу мақсаты және бағалау критерийлерімен таныстыру. «Комплимент» әдісі аркылы жағымды ахуал туғызу Бір-біріне есімдерінің бас әріптерінен басталатын комплименттер айтады. Топка парта бойынша бөлу: I топ **«Бағдаршам»** II топ **«Жүргізуші»** III топ **«Аялдама»**	Суреттер, слайд Бағалау
Ортасы 20 минут	Мұғалім түсіндірмесі: Бағдаршам - өмірімізді жазымнан сактандыратын көмекшіміз. Оның сырын біліп, тілін алу баршамызға керек. Біздің ауылымызда, сол сиякты біздің еліміздің баска да кала, ауылдарында бәріне ортак көше катынас ережесі енгізілген. Бұл ережені оқушылар да, үлкендер де, яғни барлык көлік жүргізетін жүргізушілер де бұлжытпай орындауы керек. Балалар, сенднр көшеде жүру ережесін білесіндер ме екен, көрейік. **1-тапсырма.** Сұрай айдары	**Қалыптастырушы бағалау:** Өз ойын дұрыс мағынада білдіріп талкылауға белсенділікпен катысқан оқушыны «Жарайсын!» деген мадактау сөзімен ынталандыру.

	1. Көшеде жүру ережесін білу бізге не үшін керек? - Әр оқушы көшеде жүру тәртібін өте жақсы білуі керек. Көшеде жүре білу машина астына түсуден, апаттан сақтайды. 2.Жиекжол дегеніміз не? - Адамдар жаяу жүретін көше жиегіндегі тар жол. 3.Жаяу адамға қай жермен жүруге рұқсат етілмейді? - Көлік жүретін көшенің ортасымен жүруге рұқсат етілмейді. 4.Көшеде жүру тәртібін кім басқарады? - Көшеде жүру тәртібін бағдаршам басқарады. 5.Көше қиылыстарында қай жерлерден өтуге болады? - Көшенің екінші көшемен қиылыскан жерінде немесе «Өтетін жер» деп жазылған тұста немесе асфальтта көлдененіне сызылған жалпақ ақ жолактары бар жерінде және бет алдындағы бағдаршамның жасыл жарығы жанған кезде өтуге болады. 6.Бағдаршам жоқ көшелерден қалай өтеміз? - Егер өтетін жерде бағдаршам болмаса, көшеден өте бере әуелі сол жаққа қараймыз.Көшенің орта тұсына жеткенде, оң жағымызға көз саламыз.Егер ол жақтан машина келе жатса, өтіп кеткенше сол орында күте тұрамыз. 7.Ал жиекжолда қалай жүру керек? - Жиекжолдың оң жағымен жүру керек, сол жағымен жүруге болмайды. 8.Жиекжолдан тағы қалай жүруге рұқсат етілмейді? - Төрт-бес адам қатар жүруге болмайды **2-тапсырма.** Жұмбақ 1.Бір тұлпар су ішпейді, жем жемейді, Есіркеп ешбір адам жемдемейді. Жүк емес жануарға жүз адам да, Доғасын сымына сүйреп, жол жөндейді. (Трамвай) 2.Арқаным тым ұзын, Ала алмайсың бір үзім. (Жол) 3.Қозғалмасаң құлайды, Сүйемесең сұлайды. Құйымшақты ері бар, Бұл не деген жануар? (Велосипед) 4. Бұйырмапты бас та, ауыз да, құлақ та, Бақырайған үш көзі бар бірақ та. (Бағдаршам)	
Аяқталуы 10 минут	- Көшеде жүру тәртібін кім басқарады? Бір оқушы көшеде жүру тәртібін көрсететін бағдаршам суретін көрсетеді. - (Бағдаршамның қызыл отын көрсетіп) Бағдаршамның қызыл оты жанғанда жүргіншіге де, көліктерге де тоқтап тұру керек. Сары шам бағдаршам отының ауысуын көрсетеді.Бұдан да жүруге болмайды. Сарыдан кейін жасыл жарық жанғанда жол ашық, жүруге	**Қалыптастырушы бағалау:** Өз ойын дұрыс мағынада білдіріп, талқылауға белсенділік пен қатыскан топты баска топ

	болады. - Көреген дәу қырағы, Көшемізде тұрады. Ол бергенде команда, Бағынамыз әмәнда! Ашса кезек үш көзін, Айтты деп ұқ үш сөзін. Токта! Сақтан! Жол ашық! Жүрме жолға таласып. Қызыл көзін ашқанда, Сынық сүйем баспа алға! Сары көзін ашқанда, Қарап қалма аспанға! Жасыл көзін ашқанда, Өте бергін, жасқанба! Бағдаршам сигналдарын қолдарына ұстап, кезегі келгенде көрсетіп тұрады. корытындылау	оқушылары бағалайды.
Сабақтың соңы 2 мин	Рефлекция « Аяқталмаған сөйлем» әдісі Сабақ соңында оқушылар өз ойларын стикерлерге жазады: - Мен бүгін .....білдім - Маған .... қызықты болды - Маған....қиын болды 	**«Аяқталмаған сөйлем» әдісі.** Мұғалім сабақты корытындылау максатында оқушылардың сабакка деген көзқарасын, рефлексиясын тыңдайды.

«Жалын-2021» зияткерлік білім беру мектебі

Тексерілді
ДТІЖО
Хидирова Г.Б

Көлік құралдарының нөмірлік,тану белгілері мен жазбалары

Сынып: 6«Г»
Сынып жетекшісі: Сейітжан Айзада

2024-2025 оқу жылы

Тақырыбы: Көлік құралдарының нөмірлік, тану белгілері мен жазбалары	Мектеп: Жалын-2021 Мұғалімнің есімі: Сейітжан Айзада СЫНЫП: 6Г

Күні:	Қатысқандар саны:	Қатыспағандар:

Сабақ мақсаттары	Жаңа тіркеу номерлерін ұғыну, талдау
Бағалау критерийі	Жеке, топтық тапсырмаларды орындай алады. Сабақ барысында тыңдаушының назарын өзіне аудара алады.
Ресурстар	Суреттер, топқа бөлуге арналған кеспе қағаздар және әртүрлі заттар, топтық тапсырмалар, кері байланыс.
Әдіс-тәсілдер	Сұрақ-жауап, әңгімелеу, түсіндіру, ойын, көрнекілік. Рефлексия.

Сабақ барысы

Жоспарланған уақыт	Сабақ барысы	Ресурстар
Басталуы 3минут	**Ұйымдастыру кезеңі:** 1)Оқушылармен сәлемдесу. 2)Оқушыларды түгелдеу. 3)Оқушылардың сабакка дайындығын тексеру. 4) Сабактың тақырыбы, оқу максаты және бағалау критерийлерімен таныстыру. «Комплимент» әдісі арқылы жағымды ахуал туғызу Бір-біріне есімдерінің бас әріптерінен басталатын комплименттер айтады. Топка парта бойынша бөлу: **I топ «Бағдаршам»** **II топ «Жүргізуші»** **III топ «Белгі»** Мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілерінің үлгісі 1. Қазақстан Республикасы Президентінің Іс басқармасы көлік құралдарының мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілері 01 KZ 05 KZ KZ 015 AV KZ 015 ADM 1-үлгі – Қазақстан Республикасы Президентінің Іс басқармасы көлік құралдарының алдыңғы және артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілері. 1-1. Қазақстан Республикасы Президенті Іс Басқармасы көлік құралдарының мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілерінің сипаттамасы Мемлекеттік тудың үлгісі бар 1-Үлгі үшін нөмірлік белгілер фоны (артқы түсі) – ақ түсті, символдары (сандары, әріптері)- кара түсті. 2. Жеке және заңды тұлғалардың көлік құралдарының мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілері KZ 389 BK 01 – өңірдің (облыстың) сандық коды	Суреттер, слайд Бағалау

	3С-үлгі – ішкі істер органдарының мотокөлік құралдары үшін. KZ 26 SK	
Ортасы 20 минут	6 Атырау облысы 06 7 Батыс Қазақстан облысы 07 8 Жамбыл облысы 08 9 Қарағанды облысы 09 10 Қостанай облысы 10 11 Қызылорда облысы 11 12 Маңғыстау облысы 12 13 Оңтүстік Қазақстан облысы 13 14 Павлодар облысы 14 15 Солтүстік Қазақстан облысы 15 16 Шығыс Қазақстан облысы 16 **1-тапсырма.** Оқушыларға кесте ұсынылады, оқушылар кодты табуға тырысады **2-тапсырма.Сұрақ айдары** - Нөмір белгілері неге қажет? - Нөмір машиналардың қай жеріне ілінеді? - Көшеден өтудің қауіптілігін қалай түсіндіре аласыңдар?	**Қалыптастырушы бағалау:** Өз ойын дұрыс мағынада білдіріп, талқылауға белсенділікпен қатысқан оқушыға «Жарайсың!» деген мадақтау сөзімен ынталандыру.

р/с	Өңірдің атауы	код
1	Астана қаласы	01
2	Алматы қаласы	02
3	Ақмола облысы	03
4	Ақтөбе облысы	04
5	Алматы облысы	05

Аяқталуы 10 минут	Оқушылар білімдерін салыстыра бағалау, мадақтау Бүгінгі сабағымыз ұнады ма сендерге балалар? Біз бүгін не үйрендік, не білдік?	**Қалыптастырушы бағалау:** Өз ойын дұрыс мағынада білдіріп, талқылауға белсенділік пен қатысқан топты баска топ оқушылары бағалайды.
Сабақтың соңы 2 мин	Рефлекция « Аякталмаған сөйлем» әдісі Сабақ соңында оқушылар өз ойларын стикерлерге жазады: - Мен бүгін .....білдім	**«Аякталмаған сөйлем» әдісі.**

1-үлгі – заңды тұлғалардың жеңіл автомобильдерінің алдынғы және арткы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілері, заңды тұлғаларға тиесілі жүк автомобильдері мен автобустарының алдынғы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі.

1А үлгісі – жеке тұлғалардың жеңіл автомобильдерінің алдынғы және арткы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілері, жеке тұлғаларға тиесілі жүк автомобильдері мен автобустарының алдынғы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі.

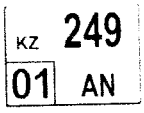

2-үлгі – заңды тұлғаларға тиесілі жүк автомобильдері мен автобустарының, сондай-ақ заңды тұлғалардың бекіту орны 1-үлгідегі мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісінің габариттеріне сәйкес келмейтін жеңіл автомобильдер үшін арткы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі.

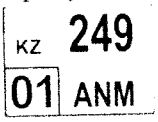

2А-үлгі – жеке тұлғаларға тиесілі жүк автомобильдері мен автобустары, сондай-ақ жеке тұлғалардың бекіту орны 1-үлгідегі нөмірлік белгідегі габариттерге сәйкес келмейтін жеңіл автомобильдері үшін артқы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі.

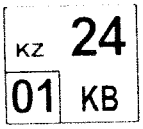

3-үлгі – мотокөлік құралдары (мотоциклдер, мотороллерлер) үшін.

5-үлгі – көлік құралдарының тіркемелері мен жартылай тіркемелері үшін.

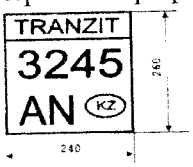

7-үлгі – жол қозғалысына қатысуға рұқсат етілген көлік құралдары үшін.

1С-үлгі – жеңіл автомобильдер үшін алдыңғы және арткы және ішкі істер органдарының жүк автомобильдері үшін алдынғы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгілері.

2С-үлгі – бекіту орны 1С-үлгідегі мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісінің габариттеріне сәйкес келмейтін, ішкі істер органдарының жеңіл және жүк автомобильдері үшін арткы мемлекеттік тіркеу нөмірлік белгісі.

	- Маған .... қызықты болды - Маған....қиын болды 	Мұғалім сабакты корытындылау мақсатында оқушылардын сабакка деген көзкарасын, рефлексиясын тыңдайды.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

8-сынып

№ рс	Айлар	Такырыптын атауы	Сағат
1.	қыркүйек	Жол жүру ережесінің пайда болу. Жол белгілерінің халықаралық тілі.	1
2.	казан	Қозғалысты реттеу нысандары.	1
3.	караша	Жол белгілері.	1
4.	желтоқсан	Жаяу жүргіншілер мен велосипедшілердің міндеттері мен жол жүру ережелерін бұзғаны үшін жауапкершілігі.	1
5.	қаңтар	Бастауыш сынып оқушыларымен ЖЖЕ (жол жүру ережелері бойынша) әңгімелесу.	1
6.	ақпан	Жол қиылысынан өту және жаяу жүргіншілер өтпелері. Қоғамдық көлік аялдамалары.	1
7.	наурыз	Жол-көлік оқиғасы уақытында есінен таңған адамарға берілетін алғашқы медициналық көмек.	1
8.	сәуір	Буын шығып кеткен кездегі алғашқы медициналық көмек. Күйікке шалдыккан кездегі алғашқы медициналық көмек.	1
9.	сәуір	Аспалы қозғалтқышы бар велосипедтерге қойылатын техникалық талаптар. Велосипедшілер қозғалысына қойылатын қосымша талаптар.	1
10.	мамыр	Қорытынды сабақ.	1
		Барлығы:	10

Тәрбие сағаты бойынша қыска мерзімді жоспар

Тәрбие сағаты	Бастауыш сынып оқушыларымен ЖЖЕ (жол жүру ережелері бойынша) әңгімелесу.	
Күні	24. 01.25ж	
Сынып жетекші:	Керимбекова Д.	
Сынып 8 «А»	Қатысушылар саны:	Қатыспағандар саны:
Сабақтың мақсаты:	Жолда жүру ережесін сақтауға, оқушыларға жол белгілерін білу не ушін кажет, бағдаршамның, жол белгілерінің атқаратын қызметі қандай екенін үйрету. Жол ережесін есте сақтау кабілетін, қызығушылықтарын арттыру, барлығымызға ортақ қойылған тәртіпті бұзбауға тәрбиелеу. Көрнекілігі: бағдаршам, жол белгілері, жол белгілерінің суреттері..	
Сабақтың барысы		

Сабақтың кезеңі/ уакыт	Мұғалім әрекеті	Оқушы әрекеті	Ресурстар
Ұйымдастыру кезеңі (3мин)	Оқушыларды түгендеу амандасу *Оқушылар тілектерін айтады*		
Сабақ басы (12 мин)	Біздің қаламызда әр түрлі көліктер жылдан - жылға көбейіп келеді. Жаяу адамдар мен көліктегі жолаушылар саны да көбейе түсуде. Көшелер мен жолдардағы жағдай барған сайын күрделеніп келеді. Жол - көлік оқиғаларының қауіпі арта түсуде. Сондықтан да жүргізушілер мен жаяу адамдардың көшелер мен жолдарда ерекше тәртіпті және мұхият болуы кажет. Бағдаршам – өмірімізді жазымнан сактандыратын көмекшіміз. Оның сырын біліп, тілін алу баршамызға керек.) Мұғалім: Бағдаршам – өмірімізді апаттан сактандыратын көмекшіміз, оның сырын біліп, тілін алу баршамыздың міндетіміз. Бағдаршам жок көшелерден өтетін кезде, көшеден өте бере әуелі сол жакка караймыз. Көшенін орта тұсына жеткенде, оң жағымызға көз саламыз. Егер ол жактан машина келе жатса, өтіп кеткенше сол орында күте тұрамыз. Бағдаршам жол қозғалысына катысушыларға өз жарығымен бағыт сілтейді. Балалар бүгін бізге конакка бағдаршам келіпті, бағдаршамның сендерге әкелген тапсырмалары бар екен.	*Тыңдайды* 1 - оқушы: Сапар шексек сіз бен біз, Сан көлікке мінеміз. Троллейбус, трамвай, Автобуспен жүреміз. 2 - оқушы: Көлік, көлік, көлік. Көліктерге мінеміз. Көшелермен, көшелермен Күнде тынбай жүреміз. 3 - оқушы: Тәртіп бұзсак абайсыз, Жағдай туар колайсыз. МАИ кызметкерлерінен Сан кешірім сұраймыз. 4 - оқушы: Жол жүрудің тәртібін Ережесін білеміз. Сактанғанда катерден Сау – саламат жүреміз. 5 - оқушы: Үш түсті түрі бар. Жөн сілтер тілі бар. Бағдаршам дегеннің Сырын жаксы біліп ал	Үлестірмелі

Ортасы (25 мин)	Бағдаршам: Сәлеметсіндер ме, балалар? Балалар: Сәлеметсіз бе, құрметті бағдаршам? Бағдаршам. Балалар, мен бүгін сендерге сұрактар, ойын, сөзжұмбак әкелдім. Енді ойнымызды бастайық. Мұғалім: Бағдаршам ойынының шарты. Таякшаларды алғаннан кейін оқушылар үш жерге топталып тура калады. бағдаршам белгілерді көтереді: - тұр. Қызыл көзін ашканда Сынык сүйем баспа алға. Сары көзін ашканда Қарап калма аспанға. Жасыл көзін ашканда Өте бергін жасканба. Мен сендердің білімдерінді сынамак үшін сұрактар ала келдім. Көрініс: Үш оқушы бағдаршам болып тұрады. Бір оқушы мектептен шығып жолдан калай өту керектігін көрсетеді. Қызыл: Тоқтап тұрады. Сары: Дайындалады. Жасыл жанғанда: Жолдан өтеді Ән: Бағдаршам: Қай көше, кай калага барсаңыз да, Кай акыл өлшеміне салсаңыз да, Жолда жүру ережесі - заңды тәртіп, Ол ортак үлкен - кіші баршамызға. Басталар әр каламын аттауменен, Жолда жүру ережесін сактауменен.	6 - оқушы: Қызыл көз жанарда Тоқтай кал әманда Сары түс ескерту, Дайын бол табанда. 7 - оқушы. Жасыл көз жарасты, Алдыннан жол ашты. Өте бер асыкпай Жолынмен карасты. 8 - оқушы: Ештеңе жок алаңдар. Өте берер адамдар. Жол шетінде тұратын, Жол белгіге карандар! 9 - оқушы: Жарасып - ак кетер ек, Машиналар өте көп. Жолдан өтем асыкпай, Велосипед жетелеп. Мұғалім: Балалар, мен сендерге мынадай жұмбак жасырайын, шешуін тауып көріндерші. Аяғы жок жүрмейді, Аузы жок сөйлейді. (бағдаршам	
Соңы 5мин	Ал балалар біз бүгін не үйрендік, немен таныстык? - Жолда жүру ережелерімен, бағдаршаммен. - Бағдаршамның бізге пайдасы бар ма? - Бар, ол бізді жол апатынан сактауға көмектеседі. - Бағдаршамның тілін алуымыз керек пе? - Тілін алуымыз керек. «Еркін микрофон» әдісі (бір оқушы шығып баскаларына сұрак кояды): 1. Бүгінгі сабак саған ұнады ма? Несімен? 2. Бүгінгі сабакта нені білдің? 3. Бүгінгі сабакка катыспағанда кайтер едін, елестетіп көрші? 4. Бүгінгі сабактан алған әсеріңмен бөліс?		*презентация*

Тақырыбы: 9 Жараланған кезде алғашқы медициналық көмек көрсету. Жоғарғы және төменгі аяқ-қол дене бөліктерінің сынған немесе буыны шығып кеткен кезде алғашқы медициналық көмек көрсету ережел	**Мұғалімнің есімі:** Керимбекова Д. **Сынып:** 8

Күні: 12.04.25ж	**Қатысқандар саны:10**	**Қатыспағандар:**

Сабақ мақсаттары	Оқушыларға алғашқы медициналық көмек, асептика және антисептика туралы түсінік беру.
Бағалау критерийі	Жеке, топтық тапсырмаларды орындай алады. Сабақ барысында тыңдаушының назарын өзіне аудара алады.
Ресурстар	Суреттер, топқа бөлуге арналған кесіп қағаздар және әртүрлі заттар, топтық тапсырмалар, кері байланыс.
Әдіс-тәсілдер	Сұрақ-жауап, әңгімелеу, түсіндіру, ойын, көрнекілік. Рефлексия.

Сабақ барысы

Жоспарланған уақыт	**Сабақ барысы**	Ресурстар
Басталуы 3минут	Ұйымдастыру кезеңі: 1)Оқушылармен сәлемдесу. 2)Оқушыларды түгелдеу. 3)Оқушылардың сабаққа дайындығын тексеру. 4) Сабақтың тақырыбы, оқу мақсаты және бағалау критерийлерімен таныстыру. «Комплимент» әдісі арқылы жағымды ахуал туғызу Бір-біріне есімдерінің бас әріптерінен басталатын комплименттер айтады. Топқа парта бойынша бөлу: I топ II топ III топ	Суреттер, слайд Бағалау
Ортасы 20 минут	Жаракаттар – оұл адам ұлпалары мен органдарының зақымдануы, сырткы себептерден аяқ-қолдың сынуы мен буынның шығуынан, жұмсақ ұлпаның жарақаттануы мен дененің сыдырылуынан, органдардың зақымдануынан және көптеген басқа жәйттердің әсерінен ұлпалар мен органдар тұтастығы мен қызметінің бұзылуы. Алғашқы көмек дегеніміз – зардап шеккен адамның жаракатын асқындырмай, оған әртүрлі медициналық көмек шараларын дұрыс көрсетіп,оның өмірін сақтап қалуға бағытталған іс-әрекет. Сондықтан да жаракаттанған адамның өмірі мен патологиялық процестердің одан арғы салдары көбінесе апат болған жердегі алғашқы көмектің көрсетілген уақыты мен оның сапасына тығыз байланысты. Жаракаттану мынадай түрлерге бөлінеді: 1. Өндірісте (өнеркәсіпте, ауыл шаруашылығында)	Қалыптастырушы бағалау: Ә[illegible] ойын [illegible] мағынада білдіріп талқылауға белсенділікпен қатысқан оқушы «Жарайсың!» деген мақақтау сөзімен ынталандыру.

	жаракаттану; 2. Көлікте (автомобиль, темір жол, су көлігі, әуе көлігі) жаракаттану; 3. Көшеде жаракаттану (адамдардың көшеде құлап қалуынан, құлаған заттардың соғуынан, т. б. закымдану); 4. Әскери қызметшілердің соғыс кезіндегі және бейбіт кездегі жаракаттары болып табылатын әскери жаракаттану; 5. Спортпен айналыскан кездегі спорт жаракаттары. Алғашкы көмек көрсету түрлері Күю - жоғары температура ыкпалынан (термиялық күйіктер), кышкыл және сілті (химиялық күйіктер), электр тоғы, иондалушы сәулелену салдарынан болады. Термиялық күйіктер. Үш түрде ажыратылады: жеңіл, орташа және ауыр. Күйіктің жеңіл түрінде күйіп калған тері кызарады, катты ауырады. Ауыр түрдегі күйікте тері күлдірейді, беті кызарады және күлдіреген теріде ак бөліктер пайда болуы мүмкін. Кең көлемді күйіктерде адам естен танып, күйзелісте болғанда аурудан катты сенделеді, кашуға тырысады, орнын және жағдайды бағдарлай алмайды. Абыржу тежелумен, көңілсіздікпен алмасады. Ыстык ауамен, бумен, түтінмен дем алу тыныс алу жолдарының күюіне, көмейдің ісінуіне, дем алудың оқзылуына әкеп соғады. Ьұл гипоксияға әкеледі (организмдегі клеткалар тобына оттегінің жетіспеуі). Күн өту - күн көзінің бастан өтіп кетуі нәтижесіндегі организмнің ауыр сыркаулы күйі. Зардап шегушіде жүрек айнушылык, локсу, мұрыннан кан кету, көзінің көруі бұзылуы мүмкін, тыныс алу және тамырдың жиі соғуы, ессіз калыптағы жағдайдағы окиғалар да байкалады, тыныс алу және жүрек кызметінің токтауы байкалады. Алғашкы жәрдем. Зардап шегушіні салкын болмеге немесе көленкеге әкеліп, үстіндегі киімдерін шешіп, жүрек аумағына және басына суык басып, молырак тұзды сусын беру кажет. Ауыр түрінде колдан дем алдыруға және жүрекке массаж жасауға кірісу керек. Кажеттілік болса зардап шегушіні емдеу мекемесіне жеткізу кажет. Суға кету - тыныс алу жолдары сұйыктыкка немесе сұйыктык массасына толады. Суға кету белгілері аузынан көбік ату, тыныс алу және жүрек кызметінің токтауы, тері бетінің көгеруі, карашыктың ұлғаюы болып табылады. Алғашкы жәрдем. Ауыз куыстарын тазалау, зардап шегушіні ішімен құткарушының санына жаткызу керек, зардап шегушінің басы жерге салбырап тұру үшін, жігермен аркасы мен кеудесінен басып, өкпе мен асказандағы суды шығару кажет, колдан дем алдыруға кірсу керек (зардап шегушіні	

Сынық кезіндегі алғашқы медициналық көмек

Сынық дегеніміз – жаракат алу барысында пайда болатын сүйек тұтастығының бұзылуы. Бұл жағдайда – шұғыл медициналық көмек көрсету ережелерін білу өте маңызды. Травматикалық сыныктар көбінесе құлау немесе соккы алу әсерінен туындайды. Олар ашық және жабық болып бөлінеді.

Ашық сынык кезінде тері кабаты закымдалып, жаракаттанған аймак ашык ашык көрінеді. Көп жагдайда арнайы білімдері жок окига куәгерлері, зардап шегушіге дәрігерге дейінгі көмек көрсету барысында өрескел кателіктер жасап жатады. Бұндай әрекеттер наукастың жаракатын одан сайын аскындыруы мүмкін. Сынық белгілері: козғалыс немесе жүктеме кезіндегі катты ауырсыну. Аяк-қолдың пішіні мен ұзындығының өзгеруі. Аяк-кол функциясының бұзылуы, жаракат алған жерде ісіну мен канталаудың пайда болуы. Ашык сынык абайлап, жаракаттанған жерді козғалтпай, канды токтатыңыз, жараны антисептикалык ерітіндімен емдеп, таза танғыш салыңыз, егер жакын жерде жактау (шина) болмаса, кез-келген екі катты затты тауып, жаракат алған жердің екі жағынан койып, бинтпен байлап тастаңыз, медициналык топ келгенше, жәбірленушінің тыныштығын камтамасыз етіңіз. Жабык сынык- алдымен жәбірленушіні кимылсыздандырып, ауырсынуды басуға тырысыңыз, жаракаттанған аймакка суык басыңыз, наукаска ыстык шай немесе ауырсынуды басатын дәрі беріңіз. Егер жәбірленушіні ауруханаға өзіңіз тасымалдайтын болсаңыз, сынған жерге жактау салуыңыз керек. Бұл үшін колда бар материалдарды (тактай, шаңғы,таяк) пайдалануға болады. Тыйым салынатын әрекеттер: закымдалған аяк-колды түзетуге тырыспаңыз. Сүйек сынықтарын жарадан алып шыкпаңыз, жәбірленушіні козғалтпаңыз. Жарага спирт, йод және т.б. ауырсыну шокын тудыртатын заттарды құймаңыз.

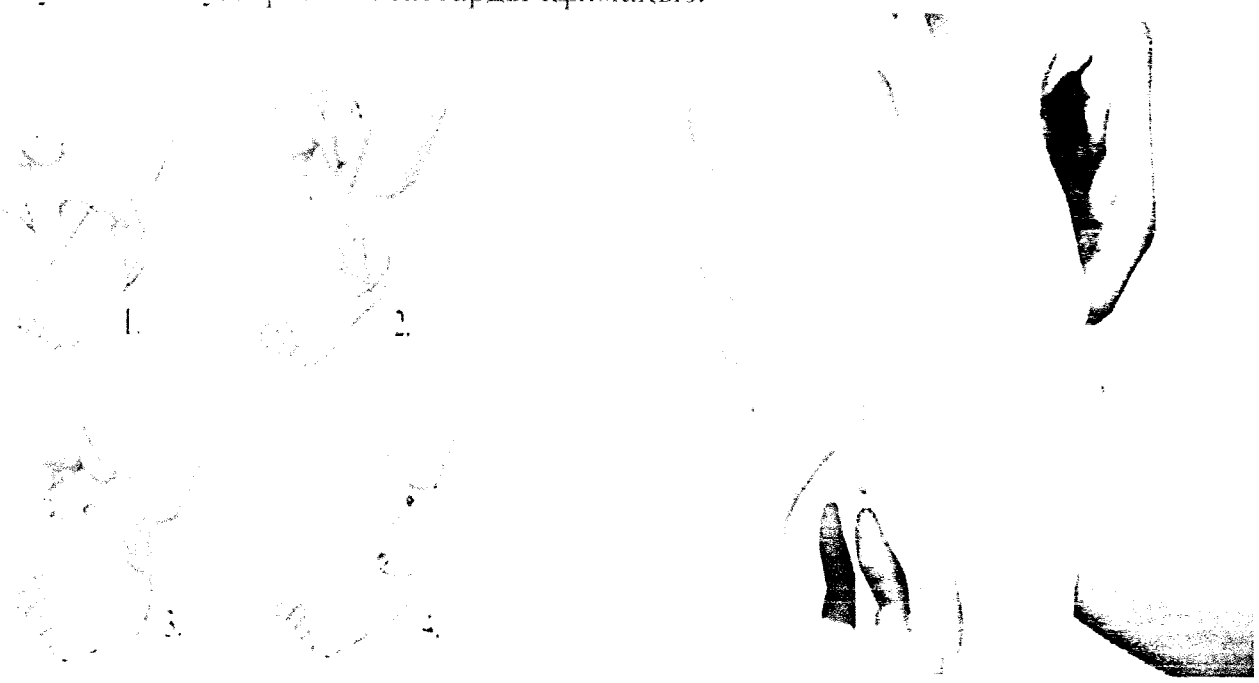

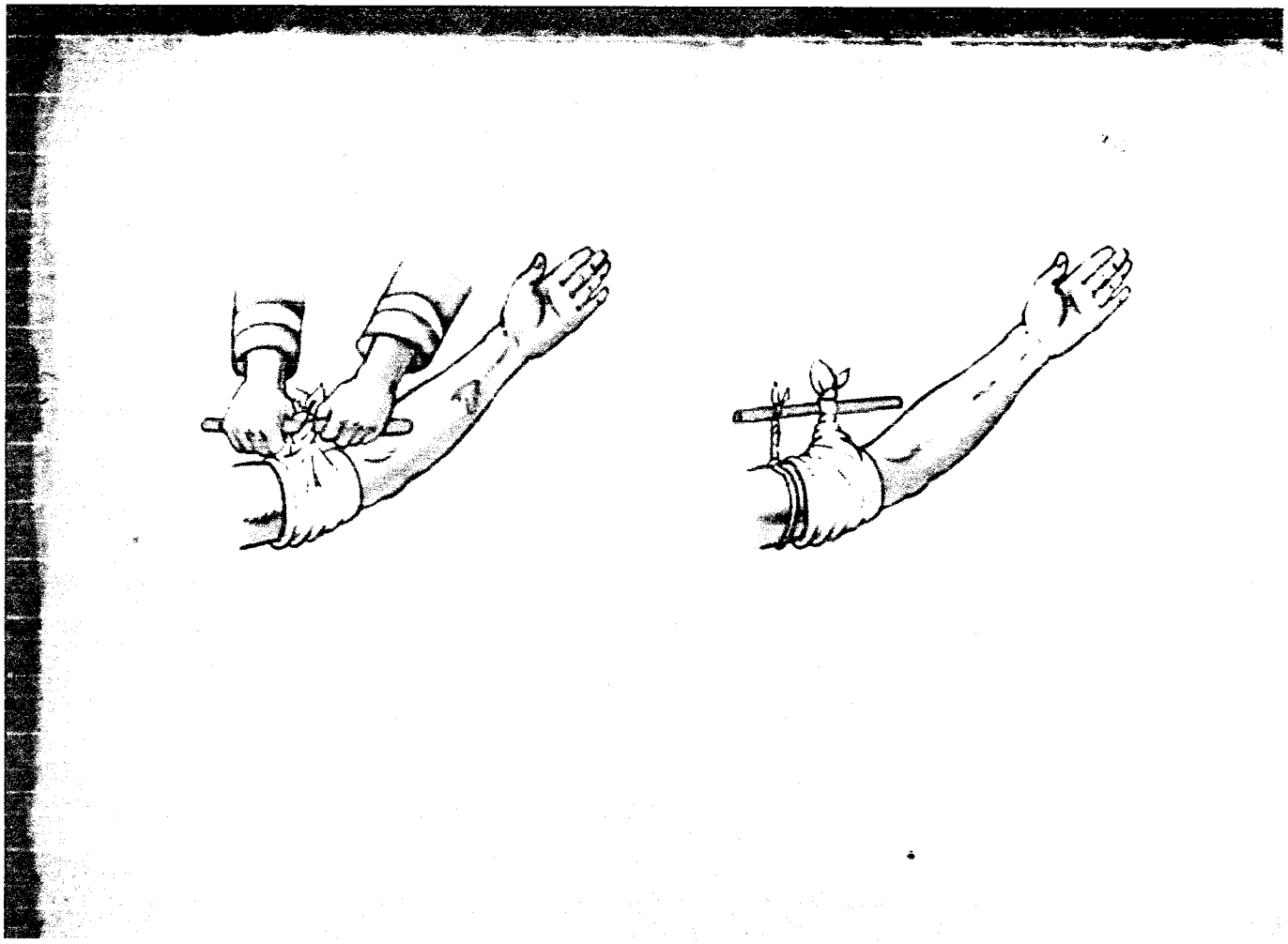

Алғашқы көмек-закымдану, жазатайым окиғалар және кенеттен ауыру кезінде зардап шеккендердің өмірі мен денсаулығын сактау үшін аткарылатын кажетті карапайымәрі шұғыл шаралар. Мұндай шара дәрігер келгенге дейін немесе зардап шеккен адамды аурухапага жеткізгенге дейін окига орнында аткарылады.

Алғашқы көмек - соккы, кан кету, инфекцияның дамуы, сүйек сыныктарының тасуы немесе козғалуы және үлкен жүйке тамырлары мен кан тамырларының жаракаты сиякты аскынулардың алдын алады.

Зардап шеккен адамның денсаулығының одан әрі карайғы жай-күйі тіпті оның өмірі көбінесе алғашқы медициналық көмектің дерк езінде жүргізілуі мен сапасына байланысты екенін есте ұстаган жөн. Алғашқы көмек өте маңызды, бірак зардап шеккен адамға үшін ешкашан білікті (мамандандырылған) медициналық көмекті алмастырал алмасы анык. Сіз жәбірленушіге тек алғашқы көмек көрсеткеніңіз жөн. Ал одан әрі емдеу бұл маман дәрігерге жүктелетін міндет.

Жедел жағдайлар – ауылдық жерлерде жиі кездесетін және халықтың өміріне тікелей қауіп төндіретін жағдайлар. Қан кету, жаракат және күйік – уақытылы көрсетілген алғашқы көмек арқылы асқынудан сақтауға болатын патологиялар. Әсіресе, фельдшерлік-акушерлік пункт (ФАП) мейірбикелері алғашқы көмек көрсетуде негізгі рөл атқарады. Сондықтан жедел жағдайларда дұрыс және жүйелі әрекет ету ауыл тұрғындарының өмірі мен денсаулығын сақтап қалуға мүмкіндік береді.

Қан кету кезіндегі алғашқы көмек

Қан кету – ең қауіпті жағдайлардың бірі. Ол сыртқы және ішкі болып бөлінеді. Артериялық қан кету – ашық қызыл түсті қан ағынымен сипатталады, өмірге қауіпті.

Жарадан жоғары жерге жгут салу;

Қан ағуын уақытша тоқтату үшін жараға қысым таңғыш қою;

Науқасты тыныштандырып, тез арада медициналық мекемеге жеткізу.

Веноздық қан кету – қою қызыл түсті, біркалыпты ағады.

Жараға таза таңғыш басу;

Қан аққан аймақты жүрек деңгейінен жоғары көтеру.

Капиллярлық қан кету – аз мөлшерлі, өздігінен тоқтауы мүмкін.

Жараны антисептикпен өңдеп, стерильді таңғыш салу жеткілікті.

Жарақат кезіндегі алғашқы көмек

Жарақаттар – тұрмыстық, өндірістік немесе жол-көлік оқиғаларында жиі кездеседі.

Жараны таза матамен немесе стерильді дәкемен жабу;

Шеткі бөгде заттарды (құм, топырақ) жұмсақ түрде тазарту, бірақ терең кірген бөгде затты алмай, дәрігерге жеткізу;

Ауырсынуды азайту үшін суық басу;

Инфекцияның алдын алу үшін жараны йод, сутегі тотығы сияқты антисептикпен өңдеу.

Күйік кезіндегі алғашқы көмек

Күйік – терінің және жұмсақ тіндердің ыстық заттармен, сұйықтықпен, химиялық немесе электр әсерінен зақымдануы.

Жеңіл күйік (I–II дәрежелі).

Зақымданған аймақты салқын сумен 10–15 минут жуу;

Құрғақ стерильді таңғыш салу;

Май, крем, халықтық емдерді қолданбау.

Ауыр күйік (III–IV дәрежелі).

Науқасты тез арада медициналық көмекке жеткізу;

Күйген аймаққа стерильді, құрғақ таңғыш қою;

Ауыз арқылы сұйықтық беріп, сусыздануды алдын алу.

Қорытынды

Жедел жағдайларда – қан кету, жарақат және күйік кезінде – алғашқы минуттарда көрсетілген көмек наукастың өмірін сақтап қалуы мүмкін. ФАП мейірбикелерінің міндеті – дұрыс алгоритмді сақтай отырып, тұрғындарға алғашқы көмек көрсету және наукасты дер кезінде медициналық мекемеге жеткізу.

Жедел жағдайдағы алғашқы әрекеттер:
ҚАН КЕТУ, ЖАРАҚАТ, КҮЙІК

Кан кету кезіндегі алғашқо көмек

Жарақат кезіндегі алғашқо көмек

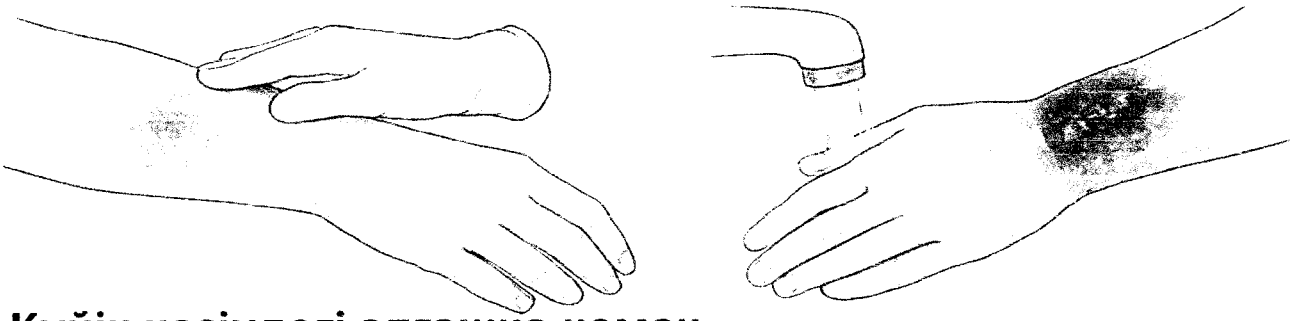

Куйік кезіндегі алғашқо комек

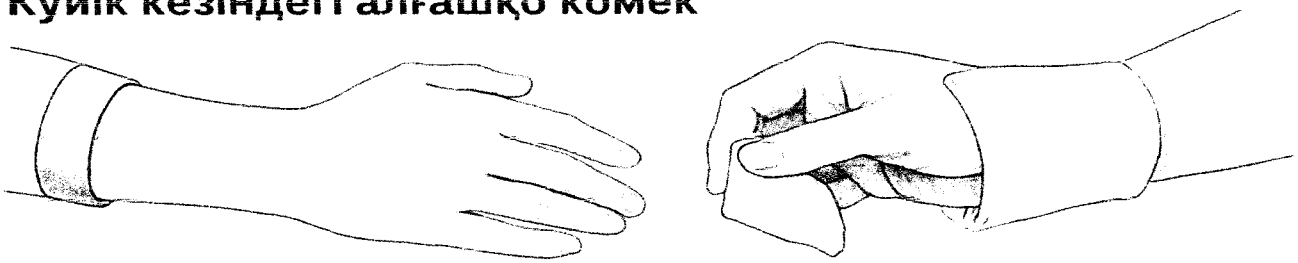

«Жалын-2021» зияткерлік білім беру мектебінің 2024–2025 оқу жылында жол қозғалысы қауіпсіздігі бағытында атқарылған жұмыстардың талдауы

2024–2025 оқу жылы «Жалын-2021» зияткерлік білім беру мектебінде жол қозғалысы қауіпсіздігі бағытында атқарылған жұмыстар оқушылардың өмірі мен денсаулығын қорғау, құқықтық мәдениетін арттыру, білім беру ұйымының қауіпсіздік инфрақұрылымын жақсарту және қауіпті жағдайлардың алдын алу мақсатында кешенді түрде ұйымдастырылды. Жылдық жұмыс ҚР Оқу-ағарту министрлігінің нормативтік актілеріне, «Қауіпсіз мектеп» тұжырымдамасына, аудандық білім бөлімінің нұсқаулығына және мектептің стратегиялық тәрбие жоспарына сәйкес жүргізілді.

Ұйымдастыру-әдістемелік кезең және дайындық жұмысы

Жылдың басында жол қауіпсіздігі бағытында атқарылатын іс-шаралар құрылымдық түрде жоспарланып, қызметтік жауаптылар бекітілді:

Жұмыс тобының құрылуы

Мектеп басшысының бұйрығымен жол қозғалысы қауіпсіздігі бойынша жауапты топ қайта жасақталды:

- директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары — жетекші;
- мектеп инспекторы;
- әлеуметтік педагог;
- психолог;
- бастауыш буын үйлестірушісі;
- сынып жетекшілер кеңесі.

Стратегиялық жоспарлау

- «Қауіпсіз мектеп — қауіпсіз бала» жылдық жоспары жаңартылды;
- оқушыларды мектепке апаратын «Қауіпсіз маршрут» картасы жаңартылып, ата-аналарға таратылды;
- жаңа оқу жылының басталуына орай мектеп маңындағы жол белгілері мен жаяу жүргінші өткелдерінің жай-күйі тексерілді;
- бастауыш, негізгі және жоғары буынға арналған **дифференциалды профилактикалық бағдарлама** жасалды.

Оқу-тәрбиелік бағыттағы кешенді профилактикалық жұмыстар

2024–2025 оқу жылы ішінде жол қозғалысы ережелеріне байланысты **45-тен астам оқу-тәрбиелік іс-шара** өткізілді.

Сынып жетекшілері жұмысы

- Ай сайын әр сыныпта «Қауіпсіз жүріс-тұрыс ережелері», «Жол қиылыстарындағы қауіп», «Баланың басты міндеті – тәртіп сақтау» атты сабақтар өтті.
- Бастауыш сыныптарда «Жол әліппесі» айлығы өткізіліп, оқушылар интерактивті жаттығулар орындады.
- 1-сыныптарға арналған «Мектепке қауіпсіз келу» тренингі ұйымдастырылды.

Оқытуда АКТ және визуалды құралдарды қолдану

- Интерактивті видеосабактар, 3D жол модельдері, қауіпсіздік симуляторлары қолданылды.
- Оқушыларға арналған «Жол ережесін үйренеміз» атты цифрлық платформадағы бейнероликтер қарастырылды.

Пәндер интеграциясы

- Құқық негіздері пәнінде жолдағы құқықтық нормалар, жаяу жүргіншілердің міндеттері түсіндірілді.
- Дене шынықтыру сабактарында велосипедпен жүру қауіпсіздігі үйретілді.
- Өзін-өзі тану пәнінде қауіпсіз мінез-құлық мәдениеті талданды.

Полиция инспекторымен және құқық қорғау органдарымен серіктестік жұмысы

Түсіндіру жұмыстары

- Полиция инспекторы ай сайын 5–9 сыныптармен кездесулер өткізіп, жасөспірімдер арасындағы тәртіп бұзушылықтың алдын алу бағытында түсіндіру жүргізді.
- «Жол полициясы маманымен сұхбат» шарасында нақты жол-көлік жағдайлары талданды.
- Велосипед, самокат, электросамокат қолданатын оқушыларға арналған арнайы дәріс ұйымдастырылды.

Практикалық көрсетілімдер

- Патрульдік полиция бөлімшесі мектебімізге келіп, қызметтік автокөлікті таныстырды, жолдағы қауіпті жағдайларды модельдеді.
- Қауіпсіздік белдігін тағу, көлікке дұрыс отыру, көше қиылысынан өту техникасы көрсетілді.

Практикалық жаттығулар және қауіпсіз бағыттарды меңгерту

Практикалық шығулар

- Мектеп маңындағы қиылыстарда 3–7 сыныптармен қауіпсіз өту жаттығулары жүргізілді.
- «Жолдағы қатерлерді анықта» атты квест-бағдарлама арқылы оқушылар нақты қауіп факторларын анықтады.

Мектеп ауласындағы оқу алаңы

- Белгіленген жол сызықтарымен және шағын бағдаршам макетімен практикалық жаттығулар өткізілді.
- Бастауыш буын оқушылары үшін «Кішкентай инспектор» рөлдік ойыны ұйымдастырылды.

Ата-аналармен жұмыс

Жиналыстар және профилактикалық кеңестер

- Әр тоқсанда ата-аналар жиналысында жол қозғалысы ережелері бойынша арнайы бөлім қаралды.
- Ата-аналарға арналған жадынама, нұсқаулықтар таратылды.

Ата-аналық патруль қызметі

- Таңертеңгі уақытта мектеп маңында «Ата-ана патрулі» кезекшілік ұйымдастырылды.
- Бұл бастама нәтижесінде мектеп жанындағы қозғалыс тәртібі нығайды.

Ақпараттық-насихат жұмыстары

Мектеп ішіндегі көрнекіліктер

- Жол белгілері бұрышы жаңартылды;
- Қауіпсіздік стендтері толықтырылды;
- Оқушылардың сурет және плакат көрмесі ұйымдастырылды.

Әлеуметтік желідегі белсенділік

- Мектептің Factbook парақшасында 20+ ақпараттық пост жарияланды;
- «#ҚауіпсізЖол», «#БалаларҚауіпсіздігі» челлендждері өткізілді.

Мониторинг, диагностика және қорытынды нәтижелер

Жыл бойы қауіпсіздік бағытында жүргізілген жұмыстар арнайы мониторинг арқылы бағаланды.

Нәтижелер:

- Оқушылар арасында жол-көлік оқиғасы тіркелген жоқ.
- Жол ережесін білу деңгейі қыркүйек айындағы 72%-дан мамыр айында **88%-ға өсті**.
- «Қауіпсіз маршрутты білемін» сауалнамасында 1–6 сынып оқушыларының **93%-ы маршрутты дұрыс көрсетті**.
- Мектеп маңындағы реттелмеген тұстарда балалардың қауіпсіздігі 2023–2024 оқу жылымен салыстырғанда жоғарылады.
- Ата-аналардың жол қауіпсіздігіне қатысты жауапкершілігі артты (мониторинг көрсеткіші – 76%).

Қорытынды

2024–2025 оқу жылында «Жалын-2021» зияткерлік білім беру мектебінде жол қозғалысы қауіпсіздігі бойынша атқарылған жұмыстар кешенді, жүйелі және нәтижеге бағытталды. Әдістемелік жұмыс, полициямен серіктестік, ата-аналармен байланыс, практикалық дайындықтар және ақпараттық жұмыстар оқушылардың қауіпсіз жүріс-тұрыс дағдысының қалыптасуына үлкен ықпал етті.

ДТІЖО: Г.Хидирова